

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inšerate: Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Obsodba avstrijsko-nemške politike

Curtius in Schober sta doživela v Zenevi globoko ponižanje. Z odpovedjo carinske zveze med Avstrijo in Nemčijo, ki sta jo samozavestno napovedala v marcu po srečnem zaključku svojih razgovorov na Dunaju, sta sedaj sama obsodila svojo zunanjo politiko. Pod pritiskom skrajnega nacionalizma, ki ga je vodil Hitler v Nemčiji in Avstriji po fašističnem vzorcu, sta krenila s tira Stresemannove, odnosno Seiplove realne politike, ki je računala z resničnim položajem obeh držav, kakršnega je ustvarila zgubljena vojna. Stresemannova pot k politični in gospodarski osvoboditvi v vojni poraženega nemškega naroda se jima je zdela prepočasna in prepolna kompromisov s Francozi in njihovimi šibkejšimi zavezniki. Kakor Stresemann, ki so mu zaradi težke bolezni odpovedali živci in je v Zenevi med razpravo o nemških manjšinah udaril po mizi s pestjo, tako sta Curtius in Schober v prepričanju, da bosta z grožnjo prisilila Francijo k novim koncesijam, pokazala pest. Gesta je bila nerodna in trenutek slabo izbran. Curtius je na seji evropskega odbora, na kateri se je v imenu Nemčije odrek carinski zvezi, dejal, da so dogodki nemško-avstrijski načrt o carinski zvezi prehiteli. S tem je priznal svojo taktično napako.

Ako objektivno gledamo na ves problem, ni bilo vprašanje, ali sta imeli Nemčija in Avstrija v smislu mirovnih dogovorov pravico do carinske zveze, odločujoče — saj kdor priznava načelo o samoodlobi narodov, ne more te pravice Nemcem odrekati — in tudi zadeven izrek mednarodnega sodišča v Haagu, ki pade danes, je postranskega pomena; v tem pogledu je zanimiva Curtiusova izjava, da bi Nemčija in Avstrija v primeru, da bi bil izrek zanje ugoden, ne izvedli takoj carinske zveze, temveč, da bi počakali na predloge drugih držav. Za objektivno presojo Curtiusovega in Schoberovega koraka je merodajno vprašanje, ali je bilo izboževanje načrta o carinski zvezi Nemčiji in Avstriji koristno ali ne. Odgovor mora biti edino negativen. Razburjenje, ki ga je načrt povzročil v Evropi, je imel za obe državi težke gospodarske in politične posledice. Francija in njene zaveznice so primerno reagirale. Razburjenje v Franciji je šlo tako daleč, da bi bil nenadoma hudo omajen položaj zunanjega ministra Brianda, ki se še danes ni opomogel od hudega udara proti njegovemu priznavaanju napram Nemcem in proti njegovi Panevropi; namesto njega vodi zdaj krmilo zunanje politike Laval, ki s koncesijami bolj skopari. Zelo verjetno je, da datira zblíževanje med Rusijo in Francijo, ki se pač vrši na škodo Nemčije, prav od tega časa. Tako koristno sodelovanje francoskega in nemškega kapitala je pričelo popuščati v škodo Nemčije in napoved carinske zveze je n. pr. samo pospešila trgovinski dogovor med Češkoslovaško in Jugoslavijo, da omenimo samo en zgled, kako je tudi avstrijsko gospodarstvo bilo po načrtu oškodovano. Najnovejši trgovinski dogovor, ki ga je sklenila Avstrija z Madžarsko v tej zvezi in ki je bil očitno naperjen proti Jugoslaviji in Češkoslovaški, se tudi ni obnesel.

Curtius in Schober sta precenjevala moč svojih zaveznikov. Zanimivo je, da je proti carinski zvezi, to je gospodarskemu »Anschlussu« nastopila kar najostreje tudi fašistična Italija; njeni diplomatje so pač uvideli, da je carinska zveza samo priprava na končno politično združitve Nemčije in Avstrije, ki bi privedla nemške delade na Brenner in za Trbiž. MacDonaldovi zunanji politiki, na katero sta se oslanjala Nemčija in Avstrija v svoji protifrancoski borbi, je pričelo primanjkovati denarna zaslomba, ki edina more v času svetovne gospodarske krize uspešno utirati pot politični ekspanziji narodov. Sredi maja t. l. je francoska bančna skupina pod vodstvom Rothschilda ponudila avstrijski vladi posojilo 130 milijonov šilingov za sanacijo Creditanstalta. Posojilo je postavilo svoj veto francosko zunanje ministrstvo, ki je bilo pripravljeno, pristati na pomoč Avstriji edino pod pogojem, ako se ta odpove carinski zvezi. Dober mesec nato je Angleška banka posodila ta denar Avstriji in s tem preprečila francoske zunanje politične načrte. Tedaj se je pričel odprt boj med francoskim frankom in funtom šterlingom. Če je morala torej Angleška banka na pritisk francoskih kapitalistov, ki so dvignili svoje naložbe v Angliji, in menda sporazumno s francosko vlado — saj se je to zgodilo takoj po zaključku francosko-angleškega posojila — odpovedati Avstriji kredit ter bo Francoska banka dala posojilo Avstriji sedaj, ko se je carinski zvezi odpovedala — je to znamenje, da pomeni odpoved carinske unije novo zmago francoske zunanje politike v srednji Evropi proti Angležem.

Pod pritiskom finančne krize se je Schober moral umakniti. Avstrija je prve dni avgusta poslala pri Društvu narodov za novo posojilo, ali formalno za izplačilo druge tranše investicijskega posojila 100 milijonov dolarjev, ki jo je Društvo nakazalo pomladi lanskega leta. Že od prve tranše 60 milijonov ni prejela Avstrija niti polovice, ker so se posojilu uprle francoske banke. Zveza narodov je v tem pogledu brez vsake moči, ker ne razpolaga z denarjem, temveč fungira samo kot posredovalec. Schober je torej moral sprejeti francosko zahtevo in se odpovedati carinski zvezi. Iz solidarnosti do Avstrije in da tudi sebi pripravi ugodna tla za morebitno francosko finančno pomoč, se je odrekla carinski zvezi tudi Nemčija. Umik je bil silno težak in poročila iz Zeneve govorijo o celotnevnih razgovorih med francoskim predstavnikom Franciscum Poncetom, Curtiusom in Schoberom. Ni bilo lahko najti formule, ki bi zadovoljila Francoze in omogočila čestem umiku Scho-

Republika v borbi z revolucijo

Razkol med sindikalisti — „Z brutalnim nasiljem se socialna revolucija ne doseže“ — Pogajanja med vlado in nuncijem

Madrid, 4. sept. Sindikalisti, ki jih seveda podžiga mala skupina španskih komunistov, so pridno na delu, da bi strmoglavili liberalno republiko, kateri sedaj očitajo samo, da je največja sovražnica delavskega razreda, katerega tlači s pomočjo izdajalske socialne demokracije, ampak hujska proti njej tudi zaradi tega, ker je baje zapustila tudi svojo dosedanja protiversko smer in se pogaja s katoliško Cerkvijo.

Vendar se pa zdi, da sindikalisti ne bodo dosegli svojega namena, dasi imajo seveda na svoji strani večino delavstva, ki se je v zadnjih mesecih odvrnilo od socialne demokracije in sledi sedaj radikalnim sindikalistom. V vodstvu tako zvanega Sindicato unico se je namreč pojavil zelo globok in resen spor. Najbolj vplivni dosedanjí voditelji sindikalizma, to so Pestana, Clara in Peiro, so namreč odločno nastopili proti svojim radikalnim tovarišem, ki se vežejo s komunisti in težijo po popolni anarhiji, da bi zadovoljili svoje ambicije. Imenovani voditelji so izdali predvčerajšnjim proglas na špansko delavstvo, v katerem pravijo, da je treba socialno revolucijo pripraviti po resni revolucionarni akciji, ne pa po lahkomisljenih in nepremišljenih aktih nasilja. ki morejo privedi samo do reakcionarne diktature. Socialna revolucija se ne more doseči po brutalnih aktih nasilja, ampak po moralnem in kultur-

nem dvigu španskega delavstva, zakaj le visoko stoječe delavstvo more temeljito spremeniti družabni red. Sedanji moment, pravi manifest, je popolnoma neprimeren za uspešno revolucijo, ker akti štrajka in sabotaže samo povečujejo socialno bedo španskega delavstva, od katerega je samo 30% polno zaposlenih zaradi naraščajočega bega kapitala in pomanjkanja kredita.

Radikalni sindikalisti nadaljujejo štrajkovsko gibanje telefonistov, ki so bili te dni s telefonsko družbo že sklenili sporazum. Sindikalisti so proglasili generalni štrajk tako v Saragosi kakor v Barceloni, pa tudi v drugih centrih, kjer ta sklep pomenja popolno presenečenje. Zakaj ravno v Barceloni je bil podpisan in proglašen zgoraj omenjeni manifest voditeljev Sindicato unico. — Sklep generalnega štrajka so provocirali radikalni elementi baš radi tega, da bi ta manifest sindikalističnih voditeljev kompromitirali. Štrajkujoči delavci so poškodovali več telegrafskih in telefonskih vodov ter so med drugim tudi prerežali zvezo med Madridom in Barcelono, radi česar moreta ti dve mesti občevati sedaj samo preko Pariza.

Povsod nastopa orožništvo proti štrajkujočim skrajno energično in v Saragosi n. pr. so se orožniki na ulicah naravnost zabarikadirali. Konflikti so zahtevali že več žrtev, zadetih do smrti. Vlada je prepričana, da bo tudi to gibanje zatrla,

posebno, ker so voditelji in delavci med seboj needin.

Ceprav so vesti, da se bo v kratkem med Vatikanom in špansko republiko sklenil nov konkordat, preuranjene, ni izključeno, da se je dosedel principiellen sporazum glede oportunitete, da se začne pogajanja o konkordatu. Nuncij Tedeschini je že od samega začetka ohranjal dobre zveze s člani republikanske vlade, katerim je zagotavljal, da sv. stolica želi z vlado sodelovati, da se republika konsolidira. Zdaj je nuncij v popolnem sporazumu s papeževim državnim tajnikom začel z vlado predhodna pogajanja o načelih, na katerih naj bi sponel sporazum med Cerkvijo in državo. Treba je seveda preokorčiti še jako velike težave, vendar sporazum ni neverjeten, ako se vpošteva izredna spretnost in konciliantnost msgr. Tedeschinija, ki je odkritosrčen prijatelj republike.

Splošna stavka v Barceloni

Barcelona, 4. sept. AA. V četrtek so strokovne organizacije proglasile splošno stavko. 300.000 delavcev je odložilo delo in zahteva odstop guvernerja. Ves promet je ukinjen. Plinarna in elektrarna ne obratujeta. Trgovine so zaprte. En izgrednik je bil ubit, mnogi pa ranjeni. Vlada je zahtevala pomoč vojaštva.

Načrt za znižanje državnih izdatkov

Načrt predvideva 714 milijonov prihrankov

Belgrad, 4. sept. AA. Odbor ministrov, ki izdelujejo načrt o znižanju izdatkov, kakor je sklenila kraljevska vlada, je pri svojem delu prišel do odločilnega štadija in do nekaterih sklepov, na podlagi katerih je finančni minister predložil predsedniku ministrskega sveta načrt o znižanju državnih izdatkov. To znižanje je določeno v sklepu predsednika min. sveta št. 97/23418 z dne 31. avgusta 1931.

Po tem sklepu znaša skupno znižanje držav-

nih izdatkov v raznih proračunskih postavkah 714.865.000 Din.

Razen tega so sprejete tudi nekatere odredbe, ki jim je prav tako namen znižanje izdatkov. Med njimi je tudi ta, da se prazna mesta, ki jih te odredbe zatečejo, ne morejo izpopolniti v tem proračunskem letu. Izpraznjena mesta se bodo mogla izpopolniti samo s posebnim dovoljenjem predsednika ministrskega sveta.

Podobni ukrepi se store tudi v samoupravnih proračunih, da se tudi tam znižajo izdatki.

Avstrija prosi posojila

Obstoja upanje, da Zeneva posreduje 150 milijonov šilingov

Zeneva, 4. sept. tg. Razprava o prošnji avstrijske vlade za nov kredit se je danes pri Društvu narodov na popoldanski seji končala zelo hitro. Norveški poročevalec, notranji minister Braadland je podal kratko poročilo, katerega polovica je samo ponavljanje avstrijske prošnje, da je prišel čas, opozoriti Društvo narodov na nastale težkoče v Avstriji. Z ozirom na nujnost je poročevalec predlagal, da se prošnja avstrijske vlade takoj preodkazuje finančnemu odboru. Nato je dr. Schober s kratkimi besedami opozarjal na resno krizo v Avstriji. Avstrijska vlada je med tem storila že vse potrebne korake in je pripravljena, predložiti Društvu narodov vse potrebne informacije. Predložil se bo finančnemu odboru

tudi nov finančni program. Italijanski zunanji minister Grandi je izrekel željo, da bi se avstrijska kriza čimprej odpravila, ter dodal, da bo Italija storila vse mogoče, da se avstrijska kriza konča. Poročilo o delih mandatne komisije, ki je bilo na dnevnem redu, se je odgodilo na poznejšo sejo.

Dunaj, 4. sept. tg. Z veliko napetostjo so pričakovali danes sejo generalnega sveta avstrijske emisijske banke, ker so pričakovali znižanje dosedanje 10% obrestne mere vsaj za 1%, posebno, ker je tudi avstrijska vlada skušala v tem smislu vplivati na vodstvo banke. To znižanje pa je izostalo, menda radi vpliva inozemskega svetovalca. Očitno je, da hočejo počakati na podpis posojila 150 milijonov šilingov.

Konec Schobrove politične kariere

Kancler dr. Buresch desničarski kandidat za predsednika republike

Dunaj, 4. sept. tg. Izjava dr. Schobra in dr. Curtiusa, ki sta se v Zenevi odrekla carinski uniji, se na Dunaju živahno komentira. Komentarji listov soglašajo v eni točki, da je carinska unija odpravljena, ne pa tudi vzrok, ki je dovedel do te zamisli. Krščansko socialni listi govorijo, da je avstrijski zunanji minister moral iti v Canosso, dočim pišejo velenemski listi, da je to naravnost izsiljevanje Francije; socialni demokrati pa navaajo, da je francoski denarni imperializem prišel do viška. »Neues Wiener Journal« domneva, da se je že ustanovil Avstriji povračilo odpovedanega angleškega posojila 150 milijonov šilingov. Pa tudi ta konzorcij daje rok samo desetih tednov, ker je v Franciji še vedno na površini nezaupanje proti dr. Schobru. Zenevski poročevalec »Neues Wiener Tagblatt« doznava, da vlada med voditeljem nemške delegacije dr. Curtiusom in med dr. Brüningom nesoglasje, ker je berlinski kabinet Curtiusu na nujen način izjavil, da njegova izjava v Zenevi ni zaželjena. Zenevski posebni poročevalec »Neues Wiener Tagblatt« poroča danes o novih težkočah za popolno likvidiranje vprašanja carinske unije. Francoska delegacija zahteva sedaj izrečno in tudi

za bodočnost veljavno izjavo, da se državi odrekata ideji carinske unije. Desno krilo krščanske socialne stranke zopet ostro osebno napada dr. Schobra in ga očitno sili k demisiji. Smatra se, da je pravi vzrok vsekakor bolj notranjopolitične narave, da izključijo kandidaturu dr. Schobra za mesto zveznega predsednika, zakaj je imel nekoliko časa dobre šanse. Zato ga čim bolj diskreditirajo pri lastnih prijateljih Velenemskih in Landbundu, da pridobijo ti dve stranki za skupnega meščanskega kandidata, ki bi se moral seveda vzeti iz vrst krščanskih socialistov. Do sedaj pa je dr. Schober veljal kot kandidat velenemske stranke in Landbunda. Danes pa se že čuje, da obe navedeni stranki, ki sta v parlamentu združeni pod imenom narodno gospodarski blok in pod vodstvom dr. Schobra, nista proti kandidaturi sedanjega zveznega kanclerja dr. Burescha.

Dunaj, 4. sept. tg. V večernih urah so se zastopniki krščanskih socialcev sestali z zastopniki Landbunda in Velenemcev k skupni seji, na kateri so kot kandidata za zveznega predsednika prezentirali dosedanjega zveznega kanclerja dr. Burescha. Landbund je pristal na to brez vsega. Iz postopanja Velenemcev pa je tudi razvidelo, da bodo pristali na to kandidaturu.

brut, katerega položaj je zaradi najnovejše ofenzive mons. Seipla doma silno omajen. Schober ni hotel nikakor pristati na klavzulo, da je ta odpoved trajna.

Iz vsega je razvidno, da sta se Avstrija in Nemčija odpovedali carinski zvezi zaradi finančne stiske. Vprašanje gospodarskega in političnega Anschlusa bo torej samo za nekaj časa postavljeno z dnevnega reda. Realna politika nam nalaga, da računamo v bližnji bodočnosti s priklonitvijo Avstrije k Nemčiji, saj je tudi francoska javnost

mnenja, da ne bo mogoče za vedno preprečiti Anschlusa. Za Francoze, kakor tudi za vse slovanske države je odločilnega pomena samo vprašanje, pod katerimi pogoji se bo Anschluss izvršil. Če je znani francoski publicist Ludvik Naudeau nedavno svaril Slované, da ne morejo v boju zoper germansko poplavo računati na trajno nasprotstvo med Francijo in Nemčijo, je hotel reči, da morejo slovanske države v odsotnosti Rusije zavreti nemški pritisk edino s tesnejšim medsebojnim sodelovanjem.

Finančniki so pesimistični

Pariz, 4. sept. tg. Kakor poroča »Matine« iz Zeneve, so krogi okoli Zveze narodov zelo pesimistični radi včerajšnjih borznih poročil s svetovnih borz, posebno iz Berlina. Finančni strokovnjaki so izjavili, da je smatrati del kratkoročnih kreditov, ki se nahajajo v Nemčiji, za popolnoma zgubljene. »Matine« zahteva zato, da naj se ustanovi evropski odbor kot javen odbor za blagostanje ter obžaluje, da je označil predsednik Motta ta odbor za nekakšno komisijo Zveze narodov, s katerim Zveza narodov razpolaga popolnoma poljubno.

Smrt nadvojvode Salvatorja

Dunaj, 4. sept. tg. Danes je umrl v dunajskem sanatoriju v starosti 68 let bivši avstrijski nadvojvoda Leopold Salvator. Imel je deset otrok, med njimi sina Leopolda, ki je znan radi afere z biserno ovratnico, in sina Antona, ki se je poročil z romunsko princezo Ileano.

Sprememba učnega načrta na učiteljskih

Belgrad, 4. sept. AA. Da bi se novi učni načrt v učiteljskih mogel čim bolj uvesti v vseh razredih, je prosvetni minister izdal sklep:

1. Da se v 3. razredu učiteljskih uvede psihologija z 2 urama na teden, namesto 4, kakor je bilo lansko leto. Od prihranjenih ur psihologije se 1 namenji živim jezikom, druga pa sviranju.
2. Da se v 4. razredu za šolsko leto 1931-32 uvedeta 2 uri splošne pedagogike namesto 4, ker se je v prejšnjem šolskem letu poučevalo 6 ur tedensko v tem predmetu. Ena teh prihranjenih ur bo posvečena zgodovini, druga pa matematiki.
3. V 5. razredu se uvede 5 urno šolsko delo na teden namesto 6 urnega, kakor je bilo lani v 4. in 3. razredu. Higijena se bo poučevala 1 uro na teden, ker se je že lani poučevala v 4. razredu 2 uri. Prihranjena ura higijene se posveti matematiki, ker se lani velik del gradiva iz tega predmeta ni mogel obdelati.

Vse te izpremembe veljajo samo za šolsko leto 1931-32.

Seminarji na učiteljskih

Belgrad, 4. sept. AA. Da se pri učencih učiteljskih zaokroži znanje iz najglavnejših predmetov, je prosvetni minister na podlagi čl. 15 zakona o osnovnih šolah izdal odlok, da se na vseh učiteljskih uvedejo seminarji. Seminarjske ure se bodo vnesle v urnik in se bodo učencem osnovnih šol in učiteljskih računalne kot obvezne ure.

Seminarjske ure bodo popoldne, in sicer po 2. uri, druga za drugo, v četrtem in petem razredu. V četrtem razredu se bo v seminarju obdelovala pedagoška skupina, zgodovina z zemljepisjem, živi jezik, prirodopisna skupina predmetov po 2 uri na 14 dni izmenoma, narodni jezik s književnostjo pa 2 uri vsak teden, vendar tako, da število seminarjskih ur na teden ne bo večje od 6.

V 5. razredu bosta 2 seminarjski uri iz pedagoške skupine, ostale ure pa bodo posvečene narodnemu jeziku in književnosti ter živim jezikom. vendar največ 5 ur na teden.

Gradnja obmorških skladišč

Belgrad, 4. sept. AA. Po načrtu o zgradbi javnih skladišč se bo še ta mesec zgradilo javno skladišče na Sušaku, nato pa v Splitu, dve skladišči pa v Dubrovniku. Istočasno dobe te luke popust »punto franco«, ker je ta popust brezpogojno potreben za razvoj teh pristanišč.

Prvi misijonski film

Berlin, 4. sept. AA. V Berlinu so izgotovili prvi misijonski film. Film je sestavljen iz jezuitskega pater Schulte. V svetovni vojni je sodeloval kot letalski oficir. Film prikazuje delovanje misijonov v južni Afriki.

Dunajska vremenska napoved: Oblačno. Deževno. Hladno.

Ogorčena borba med zemljedelci in komunisti v Bolgariji

Sofija, 2. sept.

Izvirno Slovincu.

Borba med zemljedelci in komunisti postaja od dne do dne srditejša. Komunisti spretno izrabljajo dejstvo, da vlada še ni izpolnila obljub, danih pred volitvami kakor zagotovitev popolne amnestije, odškodnine rodbinam v meščanski vojni padlih žrtev itd. Po svojih kmečkih pristaših puste izglasovane resolucije na zemljedelskih shodih, pozivajo vlado, da vkrene čim prej vse potrebno za realiziranje zahtev v smislu volilnega programa. Vrše se številni shodi ene in druge stranke. Tajnik zemljedelske zveze Vergil Dimov, eden najspretnjših voditeljev kmetov, nastopa z vso silo govora proti komunistom ter je v nedeljo v Stari Zagori svečano izjavil: »Zvezi zemljelcev pripade historična vloga izvojevati borbo s komunizmom v Bolgariji.« Latina pa je, da se boljše izvajanje kmečkih mas posebno podeželskega delavstva in bajateljev naglo širi, kar je na eni strani pripisovati obupnemu položaju podeželnega ljudstva, na drugi strani pa izredno živahni agitaciji komunistov, ki z vso silo skušajo prodreti v zadnjo vaško kočjo. Tih Sofije v selu Maleševci so komunisti izvojevali pomemben uspeh. Celo zemljedelsko društvo — izvzemši 3 osebe — je prestopilo v komunistično ali legalno rečeno v delavsko stranko, kar je eno in isto. Komunistična agitacija se je zelo oživela po vrnitvi Petko Napetov-a iz Rusije, kamor je odšel 24. februarja kot član mednarodne delavske organizacije z namenom, da prouči položaj delavcev in kmetov v Sovjetski Rusiji. Po izvolitvi za narodnega poslanca 21. junija se je takoj vrnil v

Bolgarijo. Njegovi tovariši so ga pričakovali na obmejni postaji Dragoman in mu tam izročili legitimacijo za narodnega poslanca. Pri njegovem vstopu v narodno sobranje je bil sprejet od komunističnih poslancev s klici »naj živi sovjetska zveza«. Obleden v rusko bluzo, kakor jo nosijo boljševiki, napravi na delavce velik vtis. Z direktivami iz Moskve je uvedel oster kurs nekolebanja ampak agilne borbe. V znak solidarnosti s sovjeti ga nameravajo posnemati v oblačilu tudi ostali komunistični poslanci. Ena značilnih osebnosti poleg drugih je tudi pop Rusinov, ki se je odpoval dal duhovniškemu stanu in je sedaj eden najhujših protivnikov cerkve. Na shodu v Stanimaka in tam nastalem boju s policijo je zadobil hude poškodbe, tako da so ga morali odpeljati v bolnišnico v mesto Tatar Pasardžik.

Vse druge stranke napeto s strani gledajo na borbo zemljelcev in komunistov, vendar so si v državnem zboru vse stranke med temi tudi bivša zgovorilna vladna večina — edina, da je treba z vso silo nastopiti proti boljševiški nevarnosti. Kako se bo borba končala, je veliko odvisno od tega, ali se bo posrečilo vladi omiliti gospodarsko krizo ali ne. Na vsak način je opasnost večja, kakor se od strani merodajnih krogov priznava. To pa zlasti radi tega, ker cerkev in duhovniški stan ne igrajo skoro nikake vloge v javnem življenju in ni v bolgarskem narodu tistega verskega duha, kot n. pr. v Sloveniji. Primanjkuje torej bistvena duhovna in narodna sila, ki bi po mnenju vseh izkušenih voditeljev edina mogla zajeziti naraščajočo boljševiško poplavo.

Kaj se je zgodilo z „Nautilusom“?

Na pomoč odide ladja-ledolomilka

London, 4. sept. Tu vlada velika skrb glede usode »Nautilusa«, s katerega že pet dni ni nobenih radio poročil.

Iz mesta Long Year City na Svalbardskih otokih se poroča, da je neki parnik v nedeljo ponoči slišal radio-sigale z »Nautilusa«, ki so pa bili prešlabi in se niso mogli dešifrirati. Kapitan parnika Jager je skušal dobiti nove signale, toda zaman. Norveška vlada je odredila, da naj radio-postaje v Bergenu, na Svalbardskih otokih, na Jemmyu in na Medvedjem otoku pazijo, kdaj bi prejeli kakšno poročilo z »Nautilusa«. Tudi sovjetske oblasti so izdale slično odredbo vsem svojim arktičnim radio-postajam. Istotako so na straži severne radio-postaje Nemčije, ki razpolagajo z ogromnimi silami. Kljub temu do sedaj ni z »Nautilusa« nobenih vestí.

Ceprav velika večina meni, da so »Nautilus« stisnili ledovi ali pa da se je potopil pod led, kakor je kapitan Wilkins nameraval, se pa ne more več dvigniti na površino, ki je najbrže nad njim zmrznila, so še nekateri optimisti, med njimi slavni oceanograf, profesor Heliand Hansel, ki pravi, da »Nautilus« lahko vzdrži 96 ur pod morjem, in da

zato od ladje ni nobenih poročil. Toda slavni arktični raziskovalec Stephenson je dejal: »Začetkom spomladi je bila verjetnost, da se bo Wilkinsova ekspedicijska posredila, 4:1, sedaj pa je ta verjetnost samo 1:4.«

Zato se sedaj resno pretresa vprašanje, da se odpošlje na lice mesta rešilna ekspedicijska z ladjo ledolomilko. Ekspedicijski bi načeloval znani norveški raziskovalec Adolf Hoel, ki se je ravno kar te dni vrnil z raziskovanja v arktičnih vodah, katera vodi na račun vlade.

»Nautilus« je bil zapustil Svalbard (Spitzbergen) 19. avgusta in se danes nahaja v oddaljenosti 300 milj od severnega tečaja. Zadnja vest, ki je z »Nautilusa« dospela v Evropo, je bila, da deluje samo njegov desni motor in da sta vodoravni krmlili, kateri služita za potapljanje, nekoliko poškodovani, da se bo na navzlec temu skušal potopiti pod led. Ker Wilkins ob tej priliki ni sporočil lege svoje podmornice, zato ta lega točno ni znana. Zlasti je v skrbih žena Wilkina, ki se nahaja v Londonu pri svojih znancih. Vendar pa nikakor ni izgubila upanja, da se bodo kmalu začeli signali s podmornice njenega moža.

Zveza arabskih držav pod angleškim vplivom

Anglija ustvarja arabsko celesilo

Ankara, 4. septembra. Turško časopisje je zelo vznemirjeno zaradi neke interpelacije v angleškem parlamentu, iz katere je razvidno, da imajo angleški politiki namen, da ustvarijo nek skupen urad, ki bi vodil angleško politiko v odnosih z različnimi arabskimi državami. Turški listi se pečajo tudi z nedavno izjavo angleškega visokega komisarja v Iraku, ki je dejal sledeče: »Trgovina med Evropo in Azijo se danes vrši večinoma preko rdečega morja in tudi glavne zračne proge med Evropo in Azijo tečejo preko arabskih dežel. Oba petrolejska kanala, ki bosta dovažala iraško nafto na zapad, se bosta končala, eden v Tripolisu v Sibiriji, drugič Hajfi. Ob teh kanalih bodo tekale tudi železnice, ki bodo vezale Levanto s Perzijo in Indijo. Zato je za Anglijo jako važno, kdo bo imel

pretežni politični in gospodarski vpliv ob teh komunikacijah.«

Turški listi izvajajo na podlagi teh pojavov, da Velika Britanija stremi po nekaki zvezi arabskih držav. Od teh držav je Sibirija pod francoskim mandatom, Palestina in Transjordanija pod angleškim, Irak, Hedžaz in Neđž v Arabiji pa so pod vplivom angleške politike. V tem vidijo turški listi nevarnost, da velika Britanija ustvari arabsko celesilo, ki bo seveda naperjena proti Turčiji in Rusiji. Sicer pa Anglija že dolgo dela na tem načrtu, ki naj paralizira pomen in učinek rusko-turškega prijateljstva. Anglija hoče izvesti emancipacijo vsega arabskega plemena, ki naj bi bilo v tesni prijateljski in gospodarski zvezi z Veliko Britanijo.

Boji v Barceloni

Barcelona, 4. sept. AA. Vlada je odredila, da se rekvirirata dve ladi, na katerih bodo internirane osebe, ki bodo eventualno aretirane. Policija je večeraj aretirala nekoliko oseb, ki so prispele na kolesih in motorjih v Barcelono ter jih takoj zaprla. Istotako je rekvirirala mnogo avtomobilov. Policija je odredila stroge ukrepe. Večerja je priložila do spora in spopada med policijo ter stavkoječimi. Ob tej priliki so bile tri osebe ubite, osem pa ranjenih. Telefonske zveze z Madridom so prekinjene. Socialistični vodja Pesano je imel sestanek s civilnim guvernerjem Barcelone. Za zdaj se ne ve, ali se nahaja Pesano še na svobodi, ker mislijo, da je bil po tem sestanek aretiran. Predstavniki oblasti so imeli se-

stanelek. Macia sestanku ni prisostvoval. Sprejeti so bili izredni ukrepi za prehrano mesta.

Madrid, 4. sept. tg. V Barceloni je prišlo do hudih izgrezov. Vso noč je bilo slišati streljanje. Zdi se, kakor da bi nastala državljanska vojna. Policija in orožništvo je bilo prevladovalo. Lokale stavbinskega sindikata, kjer so bili največji nemiri, je policija obkolila in jih oblegala. Pri tem so bili trije policisti ranjeni, od sindikalistov pa je bilo poškodovanih 90 oseb. Končno so se morali udati in so bili aretirani. Do sedaj je sindikaliste vedno zagovarjal voditelj katalonskih nacionalistov Macia. Telefonska zveza med Barcelono in Madridom do sedaj še ni mogla biti vpostavljena.

Občinske volitve na Češkoslovaškem

Praga, 4. sept. tg. Danes dopoldne so se objavili razglasi deželnih uradov, s katerimi se razpisujejo občinske volitve na Češkoslovaškem na dan 27. septembra. Ta dan pa bo volilo samo 73% občin, dočim bodo druge volile pozneje. Pri vlaganju volilnih list je šlo strankam posebno za to, katera volilna lista bo dobila prvo številko. V Pragi so jo dobili narodni socialisti, radi česar so druge stranke skrajno ogorčene.

Češki hmelj

Zatec, 4. sept. tg. Trganje hmelja se bliža svojemu koncu. Velike množice hmelja pa sploh ne bodo trgali. Dosedanja kupčija se vrši po cenah 150—250 Kč. V raznih občinah se je za prvo vrstno in za izbrano blago dosegla tudi cena do 300 Kč. Za slabše blago se je trgovalo izpod cene 150 Kč. Kupčije so se sklepale v glavnem na račun inozemskih pivovaren in trgovcev.

Alionz v Pragi

Praga, 4. sept. tg. Nocoj je došel v Prago z avtomobilom bivši španski kralj Alfonz. Govoriti je hotel najprej s predsednikom Masarykom, ki pa sedaj ne biva v Pragi, temveč je na Slovaškem. Jutri se odpelje na Dunaj.

Lep čin

Split, 4. sept. Dne 29. avgusta je zapazil italijanski parobrod »Sirio«, ki je na visokem morju lovil ribe, jugoslovanski motorni čoln, na katerem je bilo devet naših izletnikov. Kapitan Giulini je takoj hitel na pomoč motoriki, ki je imela signal, da je v burnem morju izročena valovom brez pomoči. Čoln je že 24 ur plesal po valovih. Italijanski parnik je vzel motoriko na vlačilno vrv, naše izletnike seveda vzel na krov in jih izkrcal na Visu. Lastnik jugoslovanske motorke Jurij Lučič se je kapitanu Giuliniu priskrbel priljubljeno.

Pariz, 4. sept. AA. Poročajo iz Santiaga, da je tamkajšnja pobuna mornarjev zatrta.

Spored svečanosti odkritja spomenika kralja Petra I.

SOBOTA:

Ob 20: Pričetek slovesnosti s slavnostno fanfaro raz ljubljanskega Gradu, ki jo izvaja godba »Slog« in katero bo prenašal tudi radio. — Slavnostna razsvetljava mesta.

Ob 20.15: Bakljada po mestu in sicer izpred Mestnega doma po Kopitarjevi ulici, Sv. Petra cesti, Marijinem trgu, Prešernovi ulici, Aleksandrovi cesti, Bleiweisovi cesti do palače banske uprave, kjer zapoje združeni pevski zbori pod vodstvom G. Zorka Preloveca; nato po Rinski cesti, Emonski cesti, Čojzovi cesti, Sv. Jakoba trgu, Starem in Mestnem trgu do magistrata, kjer bo zopet petje; od tu do Mestnega doma, kjer je razhod. — Pri bakljadi bo sodelovalo več godb in se posamezna društva in skupine uvrste po navodilih rediteljev pred Mestnim domom. — Zopetne fanfare raz Gradu naznanijo konec bakljade.

NEDELJA:

Ob 6: Več godb izvaja budnice po mestu s izhodiščem na Mestnem trgu.

Ob 9: Izprazni ves slavnostni prostor pred mestnim magistratom od vogala Jugoslovanske knjigarnice do Pod tranče in do frančiškanskega mostu in zasede dohode z reditelji; kasneje bo na ta prostor pripuščeni le oni, ki se more izkazati z izkaznicami, izdanimi od odbora.

Ob 9—10: Zbiranje občinstva pred magistratom, na Vodnikovem in Krekovem trgu, na Poljanskem in Sv. Petra nasipu, na Resljevi cesti in v Streliški ulici po razporedu.

Ob 10 točno se zaprejo vsi dohodi na slavnostni prostor, kamor pozneje ne bo nihče pripuščeni.

Ob 10.30: Slavnostno odkritje. »Molitev«, izvajana po združenih pevskih zbora ob spremljevanju »Sloga«. Slavnostni govor predsednika odbora za postavitev spomenika ing. L. Bevena, ki nato odkrije spomenik. Državna himna, izvajana po pevcih, godbi in občinstvu enoglasno. — Streljanje na Gradu, zvonjenje cerkvenih zvonov. Poklonitev vencev po zastopnikih občin in društev. Govor ljubljanskega župana dr. D. Puca.

Ob 11.30 pričetek spreveda, ki krene izpred Mestnega doma mimo spomenika po Starem trgu, Sv. Jakoba trgu, Čojzovi cesti, Emonski cesti, Napoleonovem trgu, Vegovi ulici, Kongresnem trgu, Selenburgovi ulici, Dunajski cesti, Tavčarjevi ulici na Kralja Petra trg, kjer je razhod. — Opozorjamo, da bo ves spored prenašal tudi radio in bodo zvočniki postavljeni tudi v Ljubljani na raznih krajih, kakor na Marijinem trgu, Vodnikovem trgu, Stritarjevi ulici, na Poljanski cesti, Krekovem trgu, Kopitarjevi ulici in Pod trančo. Zato naj občinstvo ne sili k slavnostnemu prostoru, ker se bo po vseh sosednjih ulicah in trgih vse slišalo. Tudi se opozarja občinstvo, da bo spreved veličasten le tedaj, če se bo občinstvo točno držalo navodil rediteljev in se bo zbiralo na zbirališčih po navodilih, ki se v naslednjem objavlja. Občinstvo, ki ne bo sodelovalo v sprevedu, naj se pravočasno postavi ob ulicah, kjer bo kreuil spreved, da ne bo s kasnejšim prihodom motilo vrstnega reda.

Odkritje in ves spored se vrši ob vsakem vremenu.

Razporeditev občinstva:

I. Pred magistratom:

1. Dohodi se zaprejo ob 9 in je dostop dovoljen le onim, ki imajo posebne izkaznice odbora za postavitev spomenika.

2. Zastopniki občin z izkaznicami rumene barve pridejo na slavnostni prostor preko Tranče (Stari trg) in stoje s čelom ob tribuni pred spomenikom, na levo od tramvajskega tira, razvrščeni v globino proti Tranči. Prostor bo označevala posebna tablica z napisom.

3. Darovalci z izkaznicami zelene barve pridejo na slavnostni prostor preko Tranče (Stari trg) in stoje desno od tramvajskega tira, torej desno od zastopnikov občin do skupine pevcev. Prostor bo označevala posebna tablica z napisom.

4. Zastopstva društev z izkaznicami oranžne barve prihajajo preko Stritarjeve ulice in se razvrstijo od magistrata do Robbovega vodnjaka, kakor bo to označevala posebna tablica z napisom.

5. Zastopstva z venci, ki imajo izkaznice ravnih barv, prihajajo brezposojno vsak po Stritarjevi ulici in morajo biti do 9.30 zbrana v veži magistrata za Robbovim vodnjakom radi skupne razsvetlitve po slavnostnem prostoru. Pozneje in po drugih dohodih došli se ne bodo propuščali skozi kordon. Uvažujte to!

6. Zastavonoše se zberejo ob in na stopnišču mestnega magistrata.

7. Imetniki izkaznic modre barve pridejo preko Stritarjeve ulice in imajo vstop na tribuno.

8. Narodne noše, ki imajo posebne izkaznice dosejati omenjenih ali rožnate barve za vstop na slavnostni prostor, se zberejo okoli Robbovega vodnjaka. Ostale narodne noše brez izkaznic na Resljevi cesti od mostu navzgor.

9. Združeni pevski moški zbori in godba »Slog«, ki sodelujejo pri odkritju in imajo izkaznice rožnate barve, se postavijo pred prodajalno mestne elektrarne.

10. Novinarji, fotografi, radio-uslužbeni in drugi, ki imajo izkaznice rožnate barve, pridejo preko Tranče in se razvrstijo na lice mesta po navodilih odbora.

II. Na ostalih trgih in cestah:

Zbiranje udeležencev se vrši po sorodnosti organizacij v skupinah ter v svojo pravilno uvrstitev v spreved na prostorih, ki jih bodo označevale tabele z zbirnim napisom. Predvidene so nastopne skupine na naslednjih prostorih:

I. skupina:

(Pred škofijo.)

1. Sokolska konjenica (tik za zadnjo edinico vojaštva).

2. Sokol v kroju (pred škofijo s čelom ob Medarski ulici preko cele širine ceste).

3. Gasilska društva (v pohodnem redu tik za sokolstvom po sredi ceste v temnem razstopu).

4. Bivši bojovníki — in sicer: Združenje rezervnih častnikov in bojovníkov, Združenje dobrovoljcev, Združenje invalidov, Zveza bivših bojovníkov itd. (na hodniku pred stolnico s čelom ob knežokolijski palači).

5. Strelske družine (na hodniku pred stolnico za skupino 4).

6. Skavti in planinke (v Semeniški ulici s čelom pri Jugoslovanski knjigarni).

Poplave na Kitajskem

Nanking, 4. sept. AA. Naraslo vodovje reke Yangtse ogroža sedaj tudi kitajsko prestolnico. Voda je predrla tri nasipe v bližini mesta. Na tisoče ljudi se je rešilo na mestno zidovje.

II. skupina:

(Na levem hodniku Vodnikovega trga s čelom pri pekarni Jančar, v Studentovski ulici ter na Krekovem trgu pred Mestnim domom.)

1. Prosvetna in kulturna društva (n. pr. Prosvetna zveza, Krekova prosveta, Citalnice, Bralna društva itd.).

2. Ženske organizacije (n. pr. Krščanska ženska zveza, Splošno žensko društvo, Kolo jugoslovanskih sester itd.).

3. Učiteljska društva (n. pr. JUU, sekcija za dravsko banovino, okrajna učiteljska društva, pevski zbori itd.).

4. Narodno obrambna društva (n. pr. CMD, Soča, Primorsko društvo Zarja, Narodna odbrana, Klub koroskih Slovencev itd.).

5. Pevska in glasbena društva.

6. Ruske organizacije.

III. skupina:

(Kopitarjeva ulica, Zmajev most, Resljeva cesta, Sv. Petra nasip, Poljanski nasip.)

1. Akademski društva (čelo pri gostilni pri Križu).

2. Narodne noše.

3. Sokol v civilu z znakom.

4. Planinska in sportna društva (SPD, SLD, Skala, SK Ilirija, SK Primorje itd.).

IV. skupina:

(Cesta na Krekovem trgu ob dravski finančni direkciji in Streliška ulica, čelo ob vogalu palače finančne direkcije.)

1. Javni nameščenci (državni in samoupravni nameščenci).

2. Privatni nameščenci (Zveza privatnih nameščencev itd.).

3. Železničarske organizacije (UZČ, UJNZB, Prometna zveza, Združenje kurjačev itd.).

4. Strokovna društva.

5. Trgovske in obrtne organizacije (Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov, Čevljarska zadruga Tržič itd.).

V. skupina:

(Cel Vodnikov trg na črti za Vodnikovim spomenikom.)

Občinstvo po okrajih: Skupina Šiška na levem križu, Brežice, Celje, Črnaomba, Dolnja Lendava, Gornji Grad, Kamnik, Konjice, Kočevje, Kranj, Krško, Laško, Litija, Ljubljana, Ljutomer, Logatec, Maribor, Metlika, Murska Sobota, Novo mesto, Prevalje, Ptuj, Radovljica, Slovenjgradec, Šmarje pri Jelšah.

Splošna navodila:

I. Zdravniška služba:

Za slučaj zdravniške potrebe bodo na razpolago sanitetne ambulance na sledečih mestih: Mestni dom, magistrat z rešilnim vozom v Lingarjevi ulici, lekarna Bakarič na Sv. Jakoba trgu z rešilnim vozom na Sv. Jakoba nabrežju, lekarna Sušnik na Marijinem trgu in na univerzi na Kongresnem trgu. Zadnji dve zdravniški postaji bosta za časa spreveda poslovali pred kavarno Evropo.

II. Zigosanje železniških legitimacij:

Zigosanje železniških legitimacij v svojo potrdjevanja udeležba pri odkritju se bo vršilo na sledečih krajih: Glavni kolodvor (v stanovanjskem uradu velesojma) 5. septembra od 14 dalje; 6., 7., 8., 9. in 10. septembra ves dan; na velesojmu 6., 7., 8. in 9. septembra ves dan; Kongresni trg 1 (Zvezda, prtilice) samo dne 6. septembra od 8 do 20.

III. Dohod občinstva s kolodvorov:

V olajšanje splošnega cestnega prometa in v svojo čimprejnejši dohoda na određena zbirališča pozivamo vse udeležence, ki dosepejo v nedeljo zjutraj v Ljubljano, naj uporabijo iz glavnega kolodvora za dostop na Vodnikov trg in sosednje ulice le Resljevo cesto. Udeleženci pa, ki prispejo iz Dolenjske, naj brez izjeme izstopijo na Dolenjskem kolodvoru in naj se po Dolenjski cesti, čez Karlovski most in za Gradom podajo na određena mesta.

IV. Posebni vlaki:

Posebni vlaki za udeležence slavnostnega odkritja spomenika so bili že objavljeni v časopisju. Radi točnih odhodnih časov s posameznih postaj naj se občinstvo zanima pri onih železniških postajah, na katerih namerava vstopiti. Ponovno pa pozivljamo vse udeležence, da se naj poslužujejo le onih vlakov in le tako, kakor je bilo objavljeno, ker bodo vsi navedeni vlaki imeli dovoljno število vozov za prevoz vseh prijavičenih udeležencev; v nasprotnem slučaju, če bi se udeleženci posluževali raznih drugih vlakov, železniška uprava ne bo mogla obvladati večjega neprijavljenega navala udeležencev. Radi posebnih vlakov dne 7. in 8. septembra, slede še objave v časopisju.

V. Informacije:

Informacije radi razvrstitve spreveda se bo dobilo na lice mesta od skupine rediteljev, ki bodo zbrani ob tabli za napisom »Informacije in navodila«.

Radi stanovanja in prenočitve se je obniti do stanovanjskega urada velesojma in glavnem kolodvoru.

Uvažujte vsa prednja navodila in odreditve, ker le s složnim in enotnim nastopom vsega občinstva bomo v moči izvesti slavnost čimbolj slovesno in dostojno.

Odbor za postavitev spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju v Ljubljani

Kongresni trg 1, II.

Udeležencem!

Ljubljana, 4. sept. AA. Povratek udeležencev iz Ljubljane z nedeljskimi večernimi vlaki due 6. septembra.

Ker je pričakovati, z ozirom na ogromne pri-glasitve, v nedeljo dne 6. sept. v Ljubljani velikanski naval potnikov na večerne vlake, se v lastnem interesu opozarjajo vsi udeleženci, da vstopajo potniki za Gorenjsko in Kamnik pri povratku v Ljubljani gor. kol. potniki za Dolenjsko pa v Ljubljani dol. kol. Za potnike, ki bodo vstopali v Ljubljani gor. kol. in Ljubljani dol. kol. bodo rezervirani posebni vagoni.

OGLEJTE SI LJUBLJANSKI VELESEJEM

† Viš. sod. svetnik Stergar

Maribor, 4. septembra.

Višjega sodnega svetnika Stergarja ni več; davi ob dveh je nehalo biti njegovo zlato srce. Vest o njegovi smrti se je takoj razširila po mestu ter pretresla vse, ki so ga poznali in vzljubili. Pokojni Stergar je bil rojen 3. januarja 1863 v Kranju; v sodno službo je stopil 22. novembra 1886. Kot pri-

pravnik je služil do leta 1888, ko je postal avskultant. Kot sodnik je služboval v Ložu in Sevnici; v Maribor je prišel kot okrajni sodnik leta 1899 in je odlej deloval in služboval v Mariboru do upokojitve. Sodni svetnik je postal 7. septembra 1900, višji sodni svetnik pa 15. maja 1918. Dolgo vrsto let je bil varstveni sodnik pri okrajnem sodišču v Mariboru, kjer je s svojo priznano človekoljubnostjo pomagal neštetim sirotam in pomoči potrebnim. Blagi pokojnik je bil pravnik po vsem svojem bistvu in sposobnostih. V juridični etroki je bil vsekoli strokovnjak.

Občudovanja vreden je bil njegov spomin. Ni ga menda bilo, s katerim je imel ta ali oni službeni opravil, ki bi ga višji svetnik Stergar še po dolgih letih ne bi spoznal ali da ne bi bil vedel, v kateri zadevi je bil z dotičnikom prišel v stik. Pet let pred upokojitvijo je vodil kot predsednik senata kazenske razprave pri tukajšnjem okrajnem sodišču. Njegovo vzorno sodno delovanje je našlo priznanja na najvišjih mestih. Ustrežljivost, blagodušnost in ljubeznivost, združena z izredno prirečno domačnostjo, so bile njegova osnovna poteza njegovega značaja. Tako je mogel vsem, ki so prišli k njemu s prošnjo za nasvete in pomoč, pomagati ter jih v njih prizadevanjih podpreti. Koliko jih je, ki jim je blagi pokojnik dal brezplačno sodne nasvete. Vsi ti in drugi, ki so v njem spoznali blago dušo in lobrege prijatelja, ga bodo ohranili v častnem in ravnem spominu ter ga bodo pospremili v nedeljo ob 16 na njegovi poslednji poti iz kapele na mestnem pokopališču v Pobrežju. Možu dela, dobrih in v plemehti duši svetel spomin! Žalujemo sorodnikom ob težki izgubi naše najgloblje sožalje!

Marijanski tabor na Veseli gori

Da se vse osvežujoča marijanska misel poglubi, gorečnost posploši, aktivnost poveča in laički apostolat bolj izšola, zato se vrši v nedeljo Marijane Imena in na god sv. Notburge, patrone pridnih kmetijskih deklet 13. septembra dekliški marijanski tabor na Veseli gori pri St. Rupertu s sledečim sporedom:

Ob 11 govor v cerkvi, sv. maša, pri tej pojo dekleta (ljudsko petje) sledeče pesmi: Hayden: Pred Bogom, Hladnik: Marija skoz življenje, Hladnik: Usmiljeni Jezus, Potočnik: O kam Gospod, Foerster: Zdrava morskazvezda.

Potem je eno uro odmora. Po odmoru: pete litanije M. B. v cerkvi. Po litanijah: Marijanski tabor. Program: Modernizirajmo Marijino družbo! — Kakršna je Marijina družba — taka je župnija.

Nato se vrste nastopi zastopnic posameznih družb: 1. Čateška: deklamira. 2. Mirenske zapoje nekaj Marijinih. 3. Mokronška obravnava: Moder-no delo evharističnega odseka. 4. Svetokriška vpri-zori »Planšarioc«. 5. Sentjanska obdela moderno kolportažo. 6. Sentlovrenška deklamira: »Marijin strop pred nebeskimi vrati«. 7. Sentrupertska zapoje nekaj narodnih o Mariji. 8. Trebeljanska: odgovori na vprašanje »Kako naj Marijina družba pleše?« (o delu misijonskega in Martinega odseka). 9. Trebanjske: Mi smo pa mi, smo plave krvi! 10. Trojiške zapoje nekaj narodnih dekliških. 11. Koliko nas pa je in kakšne smo? Pove Gedeon.

H sklepu zapoje vse »Veš o Marija« in romarsko. Potem pa domov!

Prijetne bodo urce na Veseli gori, zato, dekleta, pridite gori!

Številne nesreče

Ljubljana, 4. septembra.

Običajen pojav je, da se nesreče proti nastopu jeseni vedno bolj množijo, medtem ko so poleti mnogo redkeje. Nastop nesreč se tudi v tem oziru še pozna. Tako je včeraj ljubljanska bolnišnica sprejela kar šest ponesrečenec.

V Prekmurski ulici za topničarsko vojašnico se je igral včeraj 7 letni Ciril Puc z nekim svojim sovrstnikom. Med igro pa je Ciril padel tako nesrečno, da si je zlomil levo roko.

5 letni Jože Ilc, sin posestnika iz Zlatenice v občini Ustje pri Kočevju je padel doma s poda in si poškodoval desno nogo.

Včeraj ei je pri delu v St. Vidu zlomil desno nogo 28 letni Rudolf Beljan, delavec iz Smartna pod Šmartno goro.

Huda nesreča se je pripetila 3 letnemu Ivanu Pircu, sinu posestnika iz Matene 28 pri Igu. Tega je v domačem hlevu brenil konj v glavo. Malček je prav resno poškodovan.

21 letni brezposelni delavec Henrik Hartmann iz Recklinghausna v Nemčiji je prišel te dni iskat boljšega življenja v Jugoslavijo. V Celju je preprosil nekega motociklista, da ga je vzel na svoje motorno vozilo in ga odpeljal proti Ljubljani. Blizu Domžal pa sta oba padla z motocikla in si je Hartmann zlomil desno nogo.

Na domačem podu v Mekinjah pri Kamniku je padel z lestve 61 letni kajzar Franc Štrajher in si zlomil desno roko.

Vsi ponesrečenci se zdravijo sedaj v ljubljanski bolnišnici.

Vevška papirnica zopet odpustila 40 delavcev

Vevče, 4. septembra.

Z današnjim dnevom je odpuščenih zopet 40 delavcev v vevški papirnici. In to na enodnevno odpoved, na podlagi sporazumnega dogovora. Zlostna je danes usoda vevškega delavca. Tedne in tedne dela po 3 dni v vednem strahu in pričakovanju, kdaj se mu delo odpove, v skrbeh za borni kruhek in za svojo družino. V naši papirnici vlada že prava babilonska zmešnjava. Nihče ne ve, kaj prinese jutrišnji dan.

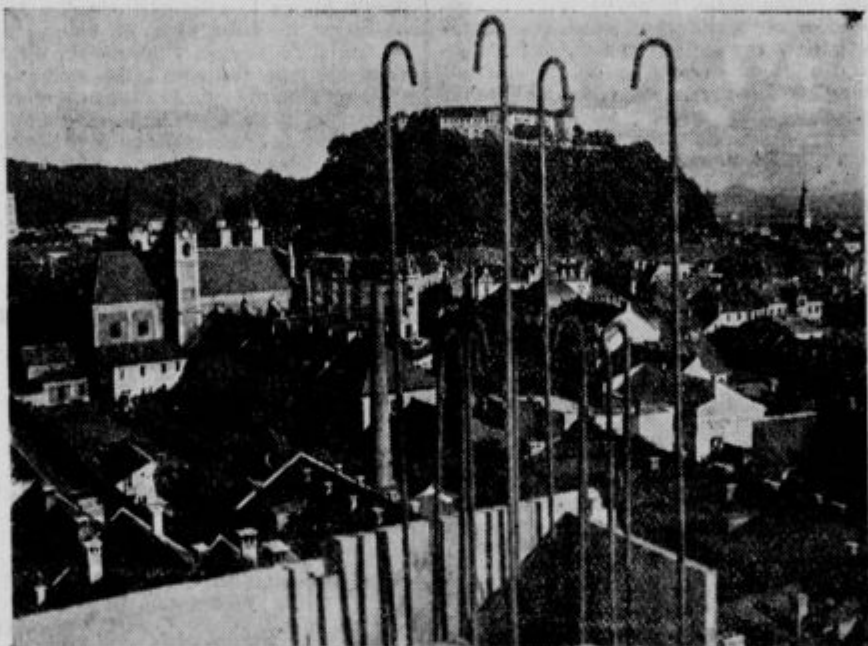
Delavce, pred tedni odpuščene, jih nekaj pokliče nazaj v delo pod pogojem, da pristanejo na enodnevno odpoved. Običajno jim skušajo znižati tudi mezdo z raznimi izgovori. Med tednom praznujemo, ob nedeljah pa obratujemo. Preteklo nedeljo se je delavstvo iz brusilnice uprlo zaradi nedeljskega dela. Pa pod grožnjami raznih represalij je pristalo na glasovanje, ki je seve izpadlo v korist podjetja. In tako so v nedeljo brneli stroji. Tako naj tudi nedelja služi kapitalističnemu Mamonu. Nad nedeljskim delom se zgraja vsa naša javnost. Da se pri odpustih ne gleda na gospodarsko

šibkejšo je že nekdo na tem mestu povdaril. Spridlo tega je nezadovoljstvo in razburjenje med delavstvom umevno v tej zmešnjavi, ko je stotina delavstva prizadetega na delopustih. Dobe se tudi delavci pri zidanju, ki imajo do 50 celo 60 nadur v 14 dneh.

Kapital ne izbira sredstev. Z jutrišnjim dnevom pride v pogon takozvani predaleni »B« stroj, in stopi navidezno normalno stanje. V tovarni pa še vedno zidajo in predelavajo. Vsak prostorček bo kmalu zazidan in v njem nove naprave, novi stroji, katere delavec že proklinja, ker mu ne prinašajo blagostanja, ga izpodrivajo, mečejo na cesto med brezposelne in prosjake. Stanje celokupnega vevškega delavstva kliče po odpomoči. Ni ga že več oddelka, kjer bi ne reducirali. Niti rokodelcem ne prizanašajo. Ključavničarjev in mizarjev je bilo še pred leti po 10—15, danes jih je komaj še po 5, ki begajo od jutra do večera premočeni do kože okoli oddelkovih strojev v nevarnosti za svoje zdravje.

Kader brezposelnih vevških se je pa povečal za 40. Za koliko pa se je kader lačnih povečal, bomo poročali pozneje.

Z devetega nadstropja ljubljanskega nebotičnika

Ljubljana, 4. septembra.

Danes je bilo betonirano deveto nadstropje ljubljanskega nebotičnika. To poslopje Pokojniškega zavoda ki je že sedaj, v še neizdelani obliki, najvišje v Ljubljani, gradi Ljubljanska gradbena družba. O tehničnih težavah ter o smelih konstrukcijah, ki pa so dosti bolj zanesljive, kakor konstrukcije starejše tehnike, smo v poročilih o gradnji poslopja že ponovno poročali. Z novim nebotičnikom ni Ljubljana dobila samo velikega, impozantnega in reprezentativnega poslopja, temveč tudi novo imenitno razgledno točko. Kakor znano, pride

na strešno teraso nebotičnika moderno opremljena kavarna, tako, da bo mogel vsakdo uživati razgled s tega poslopja.

Naša slika je prva, ki nam predstavlja ta lepi razgled. Kako nizko je franciskanska cerkev, to impozantno poslopje iz prejšnjih dob pod nebotičnikom, tem čudom moderne gradbene tehnike in kako majhne se zdijo vse bližnje stavbe, ki se z ulice zde tako imenitne? Ne bo dolgo in kmalu se bo mogel vsak Ljubljančan prepričati na lastne oči o čudovitem razgledu raz nebotičnik. Drogo, ki jih vidimo še na sliki, so železna armatura za vrhne stebre na strehi nebotičnika.

Požigalec v 2 dneh dvakrat zažgal

Celje, 4. septembra.

Včeraj smo poročali o požaru na Glinskem pri posestniku Paholetu Jožetu, kjer je zgorelo v sredo predpoldne eno gospodarsko poslopje in en hlev in se je gasilec le v veliko težavo posrečilo preprečiti, da se ogenj ni razširil še na ostala poslopja. Požigalcu pa očitno ni bilo prav, da niso zgorela še ostala poslopja; kajti naslednji dan, v četrtek, je začelo okoli 6 zvečer zopet goriti in si-

cer to pot stanovanjska hiša. Požigalec je svoje delo temeljito opravil tako, da je bila nenadoma skoro vsa hiša v plamenih.

Požarnim brambam, ki so prihiteli iz Celja in Gaberja, se je sicer posrečilo ogenj še kolikor toliko hitro zadušiti — gasenje je bilo zlasti težavno zaradi oddaljenosti vode — vendar pa trpi posestnik veliko škodo, ker je hiša skoraj popolnoma zgorela in je posestnik le v nezadostni meri zavarovan.

Ljutomer in Medmurje

Ljutomer, 3. septembra.

Zakon o izpremembi in dopolnitvi zakona o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna področja je prinesel posebno veselje tudi Ljutomerskemu okraju. S tem zakonom pripade namreč tako zvano Medmurje končno veljavno dravski banovini in s tem Ljutomerskemu okraju. Vse Medmurje, predvsem okolica Strigove in Razkrižja iz gospodarskih interesov in iz prometnih ozirov gravitira k Ljutomeru. S Čakovcem, k čigar okraju je Medmurje dosedaj pripadalo, nima isto nobenih zvez. Čez Ljutomer so se vozili ljudje z železnico do Čakovca, kmoljega glavarstva, ako so se hoteli izogniti 30 km dolgi pešpoti, dočim je razdalja do Ljutomera kvečjemu 8 do 10 kilometrov. Z Ljutomerom je imelo in ima Medmurje trgovske zveze. Vse prebivalstvo tukaj kupuje in prodaja svoje prideleke, iz Ljutomera kliče zdravnike in babice, celo dušnopastirsko delo v obmejnih predelih Strigovske fare (Globoka, Veščica, Globočki vrh) opravlja Ljutomerska duhovščina.

Priključitev Medmurja Ljutomerskemu okraju pa je važna tudi iz narodnopolitičnih ozirov. Prebivalstvo te pokrajine razume in govori bolj slovenski ko hrvatski. Ne samo to, to prebivalstvo tudi čuti slovenski in je že dolgo gojilo želje pripadati slovenski dravski banovini.

Pa še na to ne smemo pozabiti, da se bo s priključitvijo Medmurja Ljutomerskemu okraju še bolj zabrisala nekdanja madjarsko avstrijska meja, katera pride s tem v sredo okraja in tako rekoč izgine.

Prebivalstvo Medmurja se veseli nove razdelitve banovin.

Avtobusno podjetje Nojak

naznanja cenj občinstvu, da oreneno obratovati na progi Bled dne 6. septembra t.l. ter bo avtobus družbam na razpolago po naročilu.

Se priporoča podjetje

Posebni vlaki na koncert „Pevske zveze“

Na veliki koncert združenih pevskih zborov »Pevske zveze« pred nunsko cerkvijo na Kongresnem trgu (2500 pevecv in pevki), ki se prične ob pol 3. popoldan, vozijo poleg rednih ojačenih vlakov še sledeči izredni vlaki:

1. Na progi Celje-Ljubljana gl. kol. vl. štev. 515 drugi del z odhodom iz Celja ob 8. in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 10.40.

2. Na progi Zidani most—Ljubljana gl. kol. vlak štev. 34 z odhodom iz Zidanega mosta ob 11.40 in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 13.20.

3. Na progi Jesenice—Ljubljana gl. kol. vl. štev. 913 drugi del z odhodom iz Jesenic ob 11 in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 13.

4. Na progi Kamnik—Ljubljani glavni kol. vlak štev. 8415 drugi del z odhodom iz Kamnika ob 12. in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 13.05.

Za povratek vozijo iz Ljubljane gl. kol. dne 8. septembra 1931 sledeči redni in izredni potniški vlaki:

Ob 18.00. v Maribor, Velenje, Rogatec in Čakovec — 18.25. v Kamnik — 18.30. v Zagreb gl. kol. — 18.32. v Rakek — 18.50. v Trzin, Bistrice B. j. in Rateče Planica — 18.55. v St. Janž n. D., Novo mesto, Straža-Toplice in Karlovac — 19.40 v Kočevje — 19.40. v Trzin, Bistrice B. j. in Rateče Planica — 21.00. na Vrhniko — 22.14. v Kamnik — 22.20 v Kočevje — 22.25. v Zagreb gl. kol. — 23.00. v Maribor gl. kol. — 23.00. na Jesenice — 23.07. v Rakek — 23.30. v Novo mesto — 0.30. v Maribor gl. kol.

Da ne pride posameznih vlakov do prevelikih navalov in da bi se potniki za zgoraj določene relacije mogli v redu prevoziti, je v interesu občinstva samega da se točno ravna po gornjih navodilih in uporablja za posamezne proge in relacije določene vlake.

Kongres slovenskih mest in trgov

Ljubljana, 3. septembra.

Ljubljanski župan je za ponedeljek 7. septembra 1931 ob 10 dopoldne v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani sklical 1. kongres mest in trgov dravske banovine s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev kongresa — župan dr. D. Puc.
2. Današnji položaj mest in trgov v dravski banovini — podžupan prof. Jare Evgen.
3. Naša mesta in novi gradbeni zakon — inž. Mačkovec Janko.
4. Razgovor o organizaciji mest in trgov.
5. Slučajnosti.

Nova šola v Preski

Preska, 4. septembra.

Dne 10. septembra ob pol desetih dopoldne bo doživela Preska pri Medvodah veliko slavnost. Blagoslovili bodo namreč veliko in lepo novo šolo, ki bo v ponos občine Preske in okoliških občin. V mogočni stavbi bo šestrazredna ljudska šola in prostori za gospodinjstvo tečaj z vsemi potrebnimi pripomočki. Vzhodni del stavbe ima v pritličju in v prvem nadstropju velike učilnice, ki se odlikujejo po svoji zračnosti in svetlobi. V suterenu pa bodo prostori za gospodinjstvo šole. Manjši, zapadni del stavbe, ki tvori prav za prav stransko poslopje, ki

je harmonično združeno z ostalim objektom v celoto, pa je namenjen za učiteljska stanovanja, ki so opremljena prav ljubko in zlasti za učitelje nad vse primerno. Kljub temu da stoji stavba na vzvišenem gričku, ima napeljan vodovod, elektriko in je v higieničnem pogledu prav moderno urejena. Za šolo je velik vrt z dvoriščem. Na vrhu po prostora za vse potrebe gospodinske šole, hkrati pa bo tam nameščena drevnica, v kateri se bo šolska mladina mogla naučiti premnogo koristnega. Impozantno stavbo je zgradilo stavbeno podjetje Miroslav Zupan iz Ljubljane in je začelo z deli lanske leto meseca junija. Kljub temu, da je bil dovoz vsega gradbenega materiala močno oviran radi ozke in strme dovodne poti, ki vodi do šole, je stavba lanske leto kaj hitro napredovala. Že v zgodnji jeseni je bila stavba pod streho, vendar se namenoma ni povsem dokončala, to pa radi tega, da se je čez zimo lahko temeljito presušila, kar je že iz higijskih razlogov itak priporočljivo. Letos v zgodnji spomladi začeli svoje delo mizarji, ključavničarji, instalaterji in monterji ter stavbo popolnoma opremlili pravočasno tako, da se bo začetek šolskega leta praznoval že v novi šoli, s čimer bo tudi otvorjena.

Občani Preske in okoliških občin so lahko ponosni na novo šolo, zlasti še zato, ker glede na njeno velikost in opremo ni stala tako mnogo. Celokupni stroški so znašali nekaj nad 1 milijon dinarjev, kar je brez dvoma tudi velika zasluga solidnega stavbenika.

Naliv in toča

Murska Sobota, 2. septembra.

Nad pokrajino zadnji čas dan za dnem divja burja. Nalivi so pogosti, kakor že dolgo ne. Zelo silen naliv je bil v torek. Voda je s hribov trgala zemljo. Ponekod je bila huda toča, ki je zlasti v vinogradih in sadovnjakih povzročila večjo škodo.

ponedeljek zvečer po končani predstavi »Sleher-nikas« — torej približno ob pol devetih zvečer. Za ta čin izredne naklonjenosti se fantje g. županu dr. Pucu — tako so nas naprosili, naj zapišemo — prav lepo in od srca iskreno zahvaljujemo. Na avdi-torej torej v ponedeljek zvečer po »Sleherniku«.

Kaj pravile?

Veste kaj, ali vam je znana storija o polnem in praznem žolodcu? Naj vam jo razložim. Pa ni to storija, ampak doživetja resničnost.

Služba mi nanese tako, da delam vse popoldne in ves večer do devetih. Truden in lačen se vlečem vsak večer v predmestje, večerjam in spat. Takrat mi dobro z menoj čestni zobati. Nataknejo sem in pisano gledam. Posebno me ima včasih, ko pred pustom srečujem ofrakane gospode in goloplete in nakuštrane in namalane dame in domice, ko hodijo ali se vozijo na ples. Jaz pa lačen s trdega dela. Vi ne veste, kako to človeka zgrabi, da bi kar zasorvali eso to družbo, ki je na sevu le zaradi zabave. Vidite, tako politiko dela moj pravi žolodec vsak večer. Moram ga resno kontrolirati, ter mu s srcem in pametjo dopovedovati, da teh ljudi ne smem sovražiti, ampak jih moram pomilovati, ker so izgubili svoj cilj. Tako — ker sem clocek in kristjan — mojim svojim žolodcem, ki pa je vseeno hud — z eno besedo, pesimist je.

Ko pridem tako nasajen in pust domov, moja pohlevna žena s najprisrčnejšim obrazom postavi pred me večerjo, ali žgance ali solato ali kavo ali pa tudi kaj boljega. In potem me mirno gleda in čaka, da končam. Po jedi prižgem cigareto, izlegnem noge in se mi zdi, da prav za prav na seču le ni tako hudo, kakor sem mislil. In nič več se mi ne zdi tako napak, če se ljudje veselo. In kar zdi se mi, da so vsi tako zadovoljno siti, kakor sem pravkar jaz. To je politika polnega žolodca, ki ne verjame, da more biti kdo lačen, če sem jaz sit. In ga moram zopet — ker sem clocek in kristjan — s srcem in pametjo kontrolirati in dopovedovati mu, da je mojih bližnjih na stolotine in tisoče, ki so lačni in pozabljeni, četudi sem jaz sit.

Vidite, gospod urednik, na to dvojno politiko človeškega žolodca sem se spomnil, ko sem bral o tistem celjskem podjetniku, ki družinskega očeta plačuje s sto dinarji na teden. On vodi politiko svojega polnega žolodca. Kdo naj zameri njegovemu delavcu, da vodi politiko praznega žolodca. Pa on ni edini podjetnik te sorte. In politika polnega žolodca ne vodi samo podjetniki...

Tržič

Osebnost. Kakor čujemo, se naseli v Tržiču dr. Janko Kalan, okrožni zdravnik v Grosupljem. Ordinal bo v dotedaj prostori dr. Hawline.

Kuluk. Ko so moški končali drobiti kamenje, so prišle ženske na vrsto. Nimajo pa pravice kamena tolči, pač pa jih davkarija terja, da plačajo precejšnje vsote. 60 do 120 Din je za navadno delavko pač prehuda vsota naenkrat. Slabo uslugu je naredila davkarija ubogim materam, ki imajo šolobvezne otroke in obračajo zadnji dinar za zvezke in svinčnike, ko jim pošilja ob pričetku šole take pozdrave. Upravičeno se sprašujejo, kje naj vzemo.

Stavbno delo na »Našem domu« vidno napreduje in bo stavba v štirinajstih dneh že pod streho.

Na Kofcah bo sv. maša še v nedeljo in torek, obakrat ob 10.

Trata v Poljanski dolini

Proslava 25 letnice Prosvetnega društva. Pred tedno nedeljo je naše Prosvetno društvo na prisrčen in svečan način proslavilo svoj srebrni jubilej. Okoliška društva zlasti iz Škofje Loke in Zirov so bila na priložnosti častno in številno zastopana. Slavnost je živahno pozdravljen otvoril priljubljeni župan g. Uršič, ki je bil tudi sam med prvimi ustanovitelji društva in po izrečenih čestitkah pozdravil slavnostnega govornika g. dr. M. Natlačen, ki se je viharno pozdravljen pojavil na odru. Govornik je nato z močnimi besedami, ki so globoko odjeknile v srce navzočega občinstva, ki je do zadnjega kotička napolnilo okusno ozaljšano dvorano, slavil zasluge kat. prosvetnega dela za narod, vero in domovino. Poslušaleci so z napeto pozornostjo sledili izvajanjem govornikov in živahno odobravanjem, kakršnega pri nas nismo vajeni videti, je pričalo, da so prave besede našle tudi pravo mesto. Zlasti sklepne besede govornikove je navdušeno občinstvo nagradilo z aplavzom, kakršnega pri nas trdih Poljanec ni doživel še noben govornik.

Drugi del prireditve je obstojal iz igre in srečevala, presledke pa so lepo izpopolnjevale deklamacije in pevске točke. V večernih urah pa so se razvila živahna prosta zabava ob zvokih mogočnega radijskega zvočnika, ki nam ga je v ta namen oskrbel naš rojak g. Bizjak, uradnik Radio Ljubljane.

Gg. govornikom, dalje darovalcem krasnih dobrot ter sploh vsem, ki so kakorkoli pripomogli k lepemu uspehu prireditve, se najprisrčnejše zahvaljujemo.

FOTOAPARATE

svetovnih trdk Zeiss-Ikon
Rodenstock, Voigtlander,
Welta, Certo itd. ima vedno v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Zahtevajte cenik! —

Ljubljana se pripravlja na kraljevi teden

Ljubljana, 4. septembra.

Z mrzlično naglico se pripravlja Ljubljana na slovesni teden. Zlasti živahno je pripravljeno na Mesnem trgu pred magistratom, kjer že stoji pokriti spomenik. Fasada magistrata je vsa povila z venci žarnic. Nasproti magistratu pred Krisperjevo trgovino pa postavljajo velik oder za častno goste, ki se bodo udeležili odkritja. Dolgi nizi žarnic so že napeljani po ulicah in samo še čakajo, da zagore na predvečer slavnostnega dne.

Marijin trg sedaj radi velikih gradbenih del na frančiškanskem mostu močno trpi na svoji estetiki, sedaj zlasti se radi tega, ker so po novih molovih postavljene ogromne reklamne deske, ki zapirajo pogled s starega mostu na goraji in spodnji del Ljubljanske struge. Prepričani smo, da v nedeljo teh vsiljivih reklam ne bo več tam. Zato, da se dohod v Stritarjevo ulico in pred magistrat čez

Vojaške parade v slavnostnih dneh

Ljubljana, 4. septembra.

Poveljnik ljubljanske garnizije nam sporoča v objavo sledeče: Dne 6. septembra — rojstni dan Nj. kr. Visočanstva prestolonaslednika Petra, dalje kot obletnica izročitve in posvetitve novih jugoslovanskih polkovnih zastav ter končno kot dan odkritja spomenika kralja Petra I. — se bo proslavil v ljubljanski garniziji na najsvetnejši način. Na vseh vojaških zgradbah se bodo 5. septembra popoldne izobesile državne zastave, katere ostanejo viseče do 7. septembra zjutraj. Ob času odkrivanja spomenika bo 16. topniški polk izstrelil z ljubljanskega Gradu 21 topovskih strelcev.

Svečane službe božje, ki se bo vršila 6. septembra istočasno ob 9 zjutraj v stolnici, v pravoslavni katedrali ter v evangelijski cerkvi, so bo vojaštvo udeležilo tako, da se bo polovica gg. aktivnih častnikov ter vojaških uradnikov vseh ljubljanskih vojaških poveljstev in ustanov udeležila službe božje v stolnici, druga polovica pa v pravoslavni katedrali. Službe božje v evangelijski cerkvi pa se bodo udeležili častniki intendantskega skladišča. Vsi gg. rezervni častniki naj se udeležijo tiste službe božje, kateri veroizpovedi pripadajo.

Po službi božji se bo vršila po mestu vojaška parada, ki jo bo vodil poveljnik topničarstva dr. dr. divizijskega poveljstva, topničarski brigadni general g. Popović Gjorgje. Parade se bo udeležil 40. pešpolk »Triglavski« z zastavo in godbo, 2. planinski bataljon, 16. topniški polk, bolniška četa ter del avtomobilskega oddelka. Parada se bo vršila takoj po končanem odkritju spomenika. Vojaštvo bo korakalo čez Stari trg, St. Jakobski most na Rimsko cesto, od koder se bo vrnilo v vojašnice.

Pri odkritju spomenika bo prisostvovala častna četa 40. pešpolka z zastavo in godbo. Gospodje častniki, ki ne bodo sodelovali v sestavi čete, bodo prišli takoj po končani službi božji na določeno mesto pred spomenik, kjer bodo prisostvovali odkritju in paradi. Vsi častniki dobe v ta namen posebne zelene legitimacije, katere jim bodo preskrbeli njihovi poveljniki in upravniki. Gospodje rezervni častniki naj se zaradi zelenih legitimacij obrnejo naravnost na Odbor za odkritje spomenika. Brez teh legitimacij ne bo nihče pripuščen na slavnostni prostor ob spomenik. Prihod pred spomenik najkasneje do pol 10 dopoldne.

Godba 40. pešpolka s spremstvom bo sodelovala tudi v sprevodu 6. septembra zvečer, ki ga bo priredil Odbor za odkritje spomenika. Godbo in spremstvo bo vodil vodnik istega polka, ki se bo prej v ta namen dogovoril z odborom glede ulice, po katerih se bo spreved vršil.

Kongres plinarn in vodovodov

Ljubljana, 4. septembra.

Drugi dan kongresa jugoslovanskih plinarn in vodovodov se je vršil občni zbor jugoslovanskega plinarskega in vodovodnega združenja, ki ga je otvoril poslevoedeči podpredsednik g. Crnekovič, ki je pozdravil navzoče zastopnike oblasti in zborovalce. Po poročilu, ki je pričalo o uspešnem poslovanju društva, so se vse vršile volitve, pri katerih je bil izvoljen za predsednika g. ing. Bartl, ravnatelj ljubljanske plinarne. Vsi drugi odborniki pa so deloma iz Ljubljane, Zagreba, Splita, Novoga Sada, Sarajeva in Vinkovcev. Nato je občni zbor izvolil za člane žane združenja se predsednika češkoslovaškega, poljskega, nemškega, francoskega in avstrijskega združenja. Nato se je nadaljeval kongres z nad vse zanimivimi predavanji, katerih sta se udeležila tudi univ. profesorja dr. Hinterlechner in Bonceli. Popoldne so si gostje ogledali velesej, zvečer pa so se udeležili svečanega banketa v restavraciji Zvezda.

danes iz 1000 letne tradicije. Kar je ljudstva v Franciji danes še katoliška — je iz vere katoliške. V težkih preizkušnjah je verni francoski narod, pa — nolihte timere. Vstal bo francoski narod — to upanje daje nova generacija — mladina. Francoski kler je heroičen, kljub temu, da je od državne oblasti zatiran. Malo je duhovnikov, pa kljub temu mora biti duhovnik: organizirani, močnari, učitelji in tolažniki ubogih. — Francija in Nemčija tvorita dvoje vrat v zapadno Evropo. Uniči ene, pa je uničena zapadna Evropa.

Istočasno so imeli tudi žene svoje zborovanje. Na nemških katoliških shodih so žene prvič letos prišle z besedo na plan. Kdor pomisli, da je tu sedaj največje delo na polju in pri tem veden dež, mora občeudovati, da imajo te žene — kmetice toliko smisla za katoliški shod. Dvorana je bila nabito polna. Baronica Kerkerink, predsednica zveze nemških žena, je pozdravila odlične goste in izročila besedo nadškofu dr. v. Haucku iz Bamberg. Burno pozdravljen je spregovoril takole: »Medtem ko žene velenost pozabljajo svojo materinsko dolžnost, je kmetica žena še vedno srce družine. Ostanite in bodite, kmetice žene, nosilke predvsem — religioznega življenja, bodite svečnice in učiteljice vaše dece! Kljub temu, da vedno delo izbera fizične moči, naj vam pa srce ostane: materinsko srce. Matere-mučenice, glejte, da bo v vaših stanovanjih križ vedno na častnem mestu! Oklepajte se križa, kajti: in cruce salus.«

— Skof dr. Ehrenfried, ki je zjutraj daroval sveto daritev v cerkvi sv. Elizabete, je polagal tej množici na srce trojni apostolat: apostolat vere v času brezverstva, apostolat dobrega zgleda v času pohujšanja in apostolat ljubezni. — Ministrski predsednik dr. Held je izrazil veliko veselje, da zre pred seboj toliko vernih katoliških žen — mater. — Žena-mati je prevzela v žalostnem času, ki se je približal nemškemu narodu, odgovornost za boljšo bodočnost ljudstva. Edino mati je danes še zmožna.

Stari trg in frančiškanski most primerno uredi, so postavili danes na obeh straneh mostu ob Marijinem trgu po štiri bele trikotne stebre, katerih višina pada postopoma enakomerno, kakor se oddaljujejo od mostu. Ob trotoarjih so postavili v smeri proti Wolfovi in Sv. Petra cesti mlaje z venci in zastavami. Že omenjeni stebri bodo lepo okrašeni z venci, tako da bo dohod na frančiškanski most z Marijinega trga nekaj res lepega.

Tudi privatniki se pripravljajo z vso požrtvovalnostjo na slovesnost. Tako je trgovina Krisper že danes vsa okrašena z venci in lampijončki. Večina trgovin je že posvetila po eno okno slovesnosti. Okna so lepo okrašena, v njih pa visi s primernimi dekoracijami kraljeva slika. Za bakljado na predvečer vlada veliko zanimanje in samo mestna občina je kupila 300 lampijončkov, ki bodo vsi povzdignili krasoto večernega spreveda.

Strogi policijski predpisi

Uprava policije v Ljubljani opozarja na sledeče: Ker se vršijo dne 6. septembra ob priliki odkritja spomenika blagopokojnemu kralju Petru I. na Mesnem trgu velike slovesnosti, bo ves Mesni trg od ulice Pred škofijo do Ključavničarske in od Stritarjeve in Lingarjeve ulice potom raznih organizacij in policijskih organov popolnoma zaprt za vsak promet od 9 do konca oficijelnega dela. Da se ne bo motila slovesnost in da se prepreči vsak dohod neupravičenim in morda nevarnim osebam mv hiše, ki obkoljujejo ta prostor, morajo skrbeti vsi hišni upravitelji, da bodo veže omenjenih hiš od 9 do približno 12 brezpogojno zaklenjene in se ne smejo odpirati pod nobenim pogojem. Zaradi tega se opozarjajo stanovalci omenjenih hiš na to policijsko odredbo, ker imajo varnostni organi strog ukaz, da nobene osebe, niti če bo trdila, da stanuje v omenjenih hišah, ne pustijo skozi kordone. Osebam, ki bi iz izrednih in morda službenih oziror morale vstopiti v omenjene hiše v času od 9 do 12, izda Uprava policije, prijavi urad, dne 5. t. m. posebne legitimacije. Istočasno se opozarjajo upravitelji omenjenih hiš in družinski glavarji, naj dobro pazijo, koga pustijo za ta čas v hišo oz. v svoja stanovanja, ker bi morali odgovarjati osebno za njih eventualna kaznjiva dejanja.

Zakaj je bila odgodena občinska seja?

Pravilno sklicana občinska seja v sredo, dne 2. t. m. je bila nepričakovano in tik pred sejo nenkrat odgodena, da si imela na dnevnem redu prav nič važnega, če izvajamo nakup nekdanje Mahrove hiše. Iz vrst občinskih svetnikov so nam tedaj dali pojasnilo, češ, da je dvorana v popravilu, kar ni res, pač pa je bilo v popravilu le stopnišče. Zaradi tega bi se občinska seja še vedno lahko vršila. Glavni vzrok odgoditve se je tičal povsem neke drugje. Večina občinskih svetnikov je bila šele po našem poročilu, objavljenem tik pred občinsko sejo, obveščena o sklenjenem kupitju zaradi nakupa Mahrove hiše. Čeprav se je ta kupitja že dolgo pripravljala, vendar je le malo kdo v Ljubljani vedel o njej.

Občinski svetniki so po večini tudi odlični gospodarstveniki in po tej svoji lastnosti znani v Ljubljani. Zato je bil skoraj vsakdo od njih prav začuden, kako mora biti Mahrova hiša, to se pravi zemljišče, na katerem ta hiša stoji, vredna štiri milijone dinarjev. Kar se sicer v ljubljanskem občinskem svetu redkokdaj pripeti, se je zgodilo sedaj. Proti sklepu finančnega oddelka je nastala resna opozicija in je bilo vprašanje večine za odobritev sklepa finančnega oddelka resno odprto. Zaradi tega je bila zadnja občinska seja odgodena.

Na drugi strani pa čujemo tudi o prav resni oviri zaradi nakupa te hiše. Bivši lastnik te hiše g. Vokač, ki ima na Mahrovo hišo intabulirano pravico do stalnega stanovanja 7 sob, je stavil precej težke pogoje, da odstopi to pravico. Zahteval je namreč enako intabulacijo na enakovredno stanovanje v Filipovem dvorcu. Zahteva g. Vokača je zanj prav uemeljena. Ali kdo naj jo izpolni? Ali mestna občina ali Slovenska banka, oziroma njen večinski delničar? Povrhu tega pa krožijo zaradi nakupa te hiše po Ljubljani še nekatere druge govorice, ki jih ne moremo kontrolirati. To ni niti naša stvar, temveč je to stvar občinske sveta, da ugotovi vse okoliščine, preden odobri nakup te hiše. Pri tej priliki lahko še ponovimo, da ljubljansko prebivalstvo nikakor ni z zadovoljstvom sprejelo na znanje podobnega odkupa Luckmanove hiše. Ta hiša je bila mnogo predragu odkupljena. Vse te ugotovitve naj dajo občinskemu svetu resno misliti, preden bo še odobril nakup kakšne stare hiše.

da da dobro podlaga za življenje svoji deci. V tem smislu ima mati večjo nalogo kot pa oče. Če se boste dobro zavedale svoje materinske dolžnosti, potem smemo upati, da bo premagana sodobna kriza, ki preti uničiti svet. — Minister Hermes je govoril o nalogah katoliških žen v modernem gospodarstvu. Njegovo krasno predavanje — polno primerov — je izvenlo z mislijo: glavna naloga žene je: gospodinja in mati — vse drugo je postransko. Grofica Ana Spreti je v svojem referatu — o razmerju žene do cerkve in domovine — poudarila misel in željo: **bodimo trdne v veri in goreče v ljubezni do cerkve in domovine.**

S tem je bil dopoldanski program izrpan. Popoldne je imelo zborovanje: društvo bavarskih duhovnikov. Univerzitetni profesor dr. Paulhaber iz Bamberg je govoril o temi: Duhovnik in sodobna kriza. Izvajal je takole: »V času, v katerem živimo, vlada velika materialna kriza in še večja od te pa je duhovna kriza. Duhovnik je poklican v prvi vrsti, da ozdravi to krizo ljudstva z nebeskim naukom. Duhovnik bodi: **alter Christus.**« Pri tem se je spominjal velikega voditelja bavarskih duhovnikov, prelata dr. Stahlerja, ki obhaja letos 50 letnico mašništva. »On je bil tisti, ki nam je kazal dolgo vrsto let v svojem delu in spisah pol, kako voditi ljudstvo in kako biti: **alter Christus.** Bratje, za njim! Spregovoril je tudi škof dr. Ehrenfried in nadškof dr. v. Hauck. Zbor duhovnikov iz Münchna pa je zaključil lepo slovesnost z: Jubilate Deo.

Zene so medtem obravnavale o zanimivih in aktualnih temi: Katoliški starši in šola. Ob velikem številu mater je govoril mestni župnik iz Münchna Stadler, osvetlil in poudaril je dvojce: »Starši, vaša prva dolžnost je: gradite svoji deci most k Bogu, ne pa v pekel, kakor to dela veliko mater, zlasti po mestih. Poleg vsakdanjega kruha, obleke in drugih potreb morajo starši skrbeti za dober zgled v družini. V nežna otroška srca mora polagati mati

Čevljarskega mostu ni več

Ljubljana, 4. septembra.

Danes popoldne so z močnim žerjavom dvignili zadnje konstrukcijske dele, ki so sestavljali stari Čevljarski most. Ostalo je le še leseno ogrodje, ki je držalo vso konstrukcijo medtem, ko so jo razdirali. Zastilna brv, ki so jo postavili malo višje od starega mostu, služi prav dobro. Za razdiranje starega mostu so rabili nekaj nad en teden. Če bodo še novega tako hitro postavili, jim lahko čestitamo.

Kaj bo danes

Ob 20 razsvetljava mesta, bakljada, slavnostna fanfara na Gradu.

Jakopičev paviljon: Razstava umetnic.
Union: Film »Skale«: »V kraljestvu Zlatoroga.«
Ob 17 in 20.

Velesejska razstava.
Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mesni trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva 20.

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri trdka J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

Stolnica. V nedeljo, 6. t. m., bo v stolnici ob 8. uri slovesna pontifikalna sv. maša povodom rojstnega dne Nj. Visočanstva prestolonaslednika Petra. Ob 10/10 ne bo pridige, pač pa tiha sv. maša. Druge sv. maše (ob 10. tih) po navadi.

Razstava cerkvenih paramentov bratovščine sv. Rešnjega Telesa. V škofijski palači v II. nadstropju je otvorjena te dni razstava cerkvenih paramentov, ki jo je priredila bratovščina sv. R. T. Razstavljena so mašna oblačila in druge cerkvene potrebščine, ki jih je bratovščina s prispevki svojih članov oskrbela za ubožne cerkve. Razstava je zelo obsejna. Odlikuje se posebno po umetnih vzorinah, ki so deloma prenešene na novo svilo, večinoma pa sedaj izvršene. Vsem prijateljem cerkvene umetnosti, vsem častilcem sv. Rešnjega Telesa in sploh občinstvu najtopleje priporočamo obisk razstave. Otvorjena bo razstava do prihodnjega četrta vsak dan od 8 do 12 in od 2 do 6 razen v nedeljo dopoldne.

Pevski večer v Rokodelskem domu. V nedeljo 6. septembra bo v Rokodelskem domu, Komenskega 12, ob 8 zvečer »Pevski večer«. Zvečer »Pevski večer« so bili dobro obiskani in so zelo ugajali občinstvu. Pričakovati smemo, da bo nedeljski »Pevski večer«, prirejen o slavnostni priliki, zbral še večje število prijateljev lepega petja.

Opozorilo pevce! Vsi zbori, ki bodo sodelovali pri odkritju spomenika kralju Petru v nedeljo dopoldne, morajo biti točno ob devetih zbrani na dvorišču realke, kjer se vrši takrat vaja z godbo »Sloge«. Tam se bodo razdelile legitimacije za dostop na slavnostni prostor pred magistrat. Pevci, ki se te vaje ne udeležijo, ne dobe legitimacij in ne morejo k odkritju. Iz dvorišča realke gredo vsi zbori z godbo »Sloge« pred magistrat. Upoštevajte ta navodila! — Uprava Hubadove župe JPS.

Bolnišnica se pripravlja. Opozarjamo občinstvo, naj ne zamudi nocoj si ogledati krasno razsvetljavo fasade bolnišnice. Bolnišnica kaže namreč nocoj, na slavnostni večer, tudi na zunan pokazati, kaj zmore sedaj, ko se je tehnično povsem reorganizirala. Kakor so nam povedali v bolnišnici, bo nocojšnja razsvetljava fasade res nekaj izrednega in lepega. Zato — pogledati bo treba!

Članstvo združenja vojnih invalidov opozarjamo, da se udeležimo korporativno pod vodstvom Oblastnega odbora v Ljubljani proslave odkritja spomenika kralju Petru Velikemu Osvojitelju in spreveda v nedeljo dne 6. septembra 1931. Zbrališče za vse invalide, vlove in sirote je isti dan že ob 9 pred St. Petersko vojašnico. Zbori naj se udeleženci iz Ljubljane in vseh drugih krajev, ki bodo došli v Ljubljano. Naj nihče ne izostane in naj se vsak dredi točnosti.

Skušnje za »Slehernika«: Pred Nunsko cerkvo na Kongresnem trgu. V četrtek in petek sta se vršili dve skušnji za predstavo Slehernika pred Nunsko cerkvijo, ki ga bodo igrali člani ljubljanske opere, ojačeni s člani opernega zbora. Skušnji sta se vršili ob 10 zvečer do 2 ponoči. Pred krasno razsvetljeno fasado Nunske cerkve stojijo na cerkvenem stopnišču velik oder, ki sega skoro do konca hodnika. Skušnji sta šli precej hudo na živce režiserju g. prof. Šestu kljub požrtvovalnemu delu igralcev in mnogih statistik. Gledalcev, ki so zasledovali skušnjo, ni bilo malo in mnogi so vztrajali stoje na trgu ali celo na Trojiškem znamenju do konca skušnje. Upamo, da bo predstava že radi prilik, v katerih je uprizorjena, imela obilo gledalcev in tudi uspeha.

Vhod v Narodni muzej bo radi predelav v avli odsej naprej tudi ob nedeljah izključno le z Bleiweisove ceste.

Priporočila se staroznana gostilna Keršič, Sp. Šiška

in oče nauk o Bogu. Vedeti morajo, v kakšno družbo zahajajo otroci. Biti morajo v stalni zvezi z duhovnikom, povprašati ga za svet, zlasti v pubertetni dobi. Če v tem času starši niso pozorni na svoje otroke, je skoraj vse prejšnje delo zaman in lahko tudi uničeno — fizično in moralno življenje njihovih otrok. Starši, dve poti bi vam priporočil, po katerih naj hodi vaša deca: pot v cerkev in v šolo (zadnja, dokler je potrebno). Potem se vam ni treba bati, da bi bila vaša deca slaba. Druga dolžnost pa je: katoliški otroci, v katoliške šole! Če hočete, da bodo otroci pravilno poučeni, pošiljajte jih v katoliške šole. Starši in njih voditelji si morajo v tem področju stati: roka v roki. Niti za las popustiti! Vsaka katoliška šola bi morala ineti pri vstopu napis: Ego sum via, veritas, vita. Ako bo ves nauk usmerjen v šoli po teh besedah, ki obsegajo vse — potem upajmo na boljše čase. Ljudstvo je napeto poslušalo krasne besede in z navdušenjem zaklikalo: »Tako mora biti!«

Zvečer so prišli na vrsto akademiki in akademikarke. Predaval je univerzitetni profesor dr. Schreiber iz Münstra. Izvajal je: Akademiki in akademikarke, vi boste nekoč voditelji nemškega naroda. In kakšen naj bo narod, če nima dobrih, krščanskih voditeljev? Lahko si mislite. Skrbite, da bodo vaša srca prežeta s Kristusovim naukom in ljubeznijo do ljudstva. Dobro ljudstvo vam bo rado dalo podporo, če bo le videlo, da delate zanj v ljubezni do njega in v ljubezni do cerkve. Spregovoril je nato še dr. v. Hauck in gospodinja dr. Gerta Krabell o Pirekheimermeyerem karitativnem delu. Končala je takole: »Posnemajte vsi tega moža in dvigajmo nesrečno ljudstvo, ki se vedno globlje pogreza.« — Uro kesneje je bil koncert. Nad 2000 pevcev in pevsk s številnim orkestrom je izvajalo oratorij: Sv. Elizabeta (Liszt). Ob 11 zvečer je bil izrpan dnevni program.

Jože Premrov:

Katoliški shod v Nürnbergu

(Od 26. do 30. avgusta 1931.)

Nürnberg, 28. avgusta.

Krasno mesto se je kopalo večerj zjutraj v žarkih jutranjega solca. Ob 8 sta oba odlična gosta darovala sv. daritev ob veliki udeležbi ljudstva. Vroč mojih verne množice se je dvigala pred prestol Najvišjega. Dopoldne se je vršilo zborovanje na dveh krajih: eno za moške, drugo za ženske. Lepemu številu mož in duhovnikov je predaval dr. Schneider iz Münchna — veliki poznavalec Rusije. V zanimivem referatu — antireligiozni muzej v Moskvi — je pojasnil razmere in položaj ruskega naroda in opozoril na veliko nevarnost, ki skuša uničiti Evropo. »Boljševizem hoče uničiti vse: najprej vero (in to brez razlike), potem pa moralo. Zog je prazna bajka. Človek mora biti prost. Religija je opijum za ljudstvo. V šolah morajo učitelji razlagati mladini, da se je človek razvil iz opice. In mladina se temu ne sme upirati! V Moskvi vidijo boljševiki natančno statistiko, koliko pristašev (z denarjem seveda!) so že pridobili v Evropi. Prava anarhija vlada sedaj v Rusiji. Takega boja ne pozna zgodovina. Vse to se širi iz antireligioznega muzeja v Moskvi. Geslo jim je: Bog je denar, cerkve so tovarne. Valovi boljševizma že ključajo in objemajo Nemčijo. Gorje, če jo preplavijo! Preplavili pa jo samo tedaj ne bodo, če bo vladal med ljudstvom krščanski solidarizem. Samo On, ki je nad nami, more rešiti ruski narod, ni pa, bratje, molimo, molimo...«

Za krasni govor — osvetljen s skioptičnimi slikami, je žel veliko priznavanje in zahvalo. Nato je spregovoril bivši kurat Fleischmann: o religioznem gibanju v Franciji. »Francoska cerkev živi še

© Ljubljanske prosvete in prosvetna društva iz bližnje okolice naj pošljejo svoje narodne noše v skupino Prosvetne zveze, ki se zbere med 9 in 9.30 pred Jugoslovansko tiskarno.

© Vse narodne noše, katere so vabljene s posebnim vabilom k slavnosti odkritja spomenika, se zberejo v nedeljo do pol 10 dopoldne pred št. Jakobsko cerkvijo. Prosi se, da so pravilno oblečene. — Propagandni odsek narodnih noš.

© Jahanke in kasaške dirke. Danes in jutri bo vozil od kavarne »Evropa« in sicer od ene popoldne dalje vsake četrte ure avtobus na vojaško vezališče.

© Odbor »Kluba jugoslovanskih primorskih akademikov« poziva vse člane, da se polnoštevilno udeležijo proslave odkritja spomenika kralju Petru I. Osvoboditelju, ki se vrši v Ljubljani jutri ob 11 dopoldne. Zbirališče ob 10 na univerzi.

© Mesnice in mesarske stojnice morajo biti po odredbi tržnega nadzorstva v Ljubljani o priliki slavnosti v nedeljo ob trideset na 9 dopoldne zaprte. O tem se obvešča cenjeno občinstvo in svrhu pravočasne nabave mesa.

5. 6. 7. in 8.

IX. 1931.

Deželani posetite restavracijo hotel Tivoli izborna kuhinja — izvrstna pijača. Izredno nizke cene!

© Luckmannova hiša v Gradišču se niža vsak dan bolj. Podiranje gre prav hitro od rok. Zdaj stoji komaj še prvo nadstropje, ki pa bo v par dneh hitro izginilo. Nekoliko bolj zamudno je delo zaradi tega, ker je treba velike pazljivosti pri podiranju. Prometa skozi ozko grlo namreč niso nič ustavili, pa kljub temu se podiranje hitreje vrši v vsem obsegu. Zato je bilo treba stavbo dobro zavarovati ter obiti z deskami, da opeka in drugi ostanki ne padajo na cesto. Opeko spuščajo na zemljo po lesenih koritih, ker bo večinoma še porabna za novo stavbo, ki jo bodo tam postavili.

Akrobati

© Zborovanja občinskih namestnikov. V nedeljo 6. sept. se vrši ob 8 zjutraj v dvorani Delavskih zbornice redna letna skupščina Društva pokrajinskih občinskih uslužbenecov za južni del dravske banovine; ob 15 pa v zborovalni dvorani mestnega načelstva seja poslovnega odbora zveze občinskih namestnikov.

© Gojenci šole Glasbene Matice ljubljanske, ki so se te dni vpisali na zavod, naj pridejo v soboto dne 5. septembra popoldne v Glasbeno Matice k določiti provizoričnega urnika. Učenci, ki obiskujejo pouk v klavirju, naj pridejo točno ob 15, učenci violine točno ob 16, vsi ostali vpisani gojenci pa ob pol 17. Vselej v sobi št. 14 (pevska dvorana) poslojja Glasbene Matice v Vegovi ulici. Vpisovanje se vrši še danes v soboto od 9 do 12. V ponedeljek 7. sept. se začne redni pouk.

© Na drž. konservatoriju v Ljubljani se vrši vpisovanje še danes, in sicer od 9 do 12. Popoldne se začne sprejemni izpiti; čas je nabit na razglasni deski v veži konservatorija. Redni pouk se začne 7. t. m. v vseh predmetih.

© V gostilni pri »Tičku na gričku« v Strelški ulici bo ob priliki slavnostnih dni na razpolago: kosilo, večerja in v zgodnjih jutranjih urah zajtrk.

© Otvoritev trgovine. Cenjenemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem otvoril na Aleksandrovi cesti, »Palača Viktorija«, specerijsko in delikatesno trgovino. Za obilen poset se priporočam Rajko Koretič.

© Nagrobne spomenike v najmodernejših oblikah vam nudi najceneje kamnoseško kiparsko podjetje Franjo Kunovar, pokopališče Sveti Križ, Ljubljana. — Telefon št. 27-87.

Celje

Adaptacija lokalov podružnice Bata — največjih in najsolidnejših tvornic za čevlje — so privedene h kraju. Podružnica, ki prične poslovati v prihodnjih dneh, bo založena v toliki količini, da bo povsem zadovoljila potrebe najbolj razvijenega meščana, kakor tudi delavca in okoličana. Dan otvoritve bomo pravočasno javili.

© Posebni vlak iz Celja za udeležence odkritja spomenika v Ljubljani. Železniška uprava nas je obvestila, da bo vozil v nedeljo, 6. t. m. za udeležence slavnosti v Ljubljani poseben vlak ob 4.15 zjutraj. Priporočila se vsemu občinstvu, naj se poslužijo tega vlaka, ker bo, kakor je razvidno iz prijav od drugod, naval na vse ostale vlake izredno velik.

Primarij dr. Steinfelzer Fran zopet redno ordinira

© Razglas mestnega načelstva. V nedeljo, dne 6. t. m. se proslavi rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra. Mestna občina celjska bo na svojih poslopih razobesila ta dan državne zastave. — Hišne posetnike vabim, da okrase svoje domove z državnimi zastavami. — Mestni načelnik: Dr. Gorican.

© Predstojništvo mestne policije objavlja, da se sestane po naredbi okrožnega inšpektorja v Mariboru v četrtek, 10. t. m. v Celju komisija za preizkušnjo motornih vozil ob 8 zjutraj. Komisija za preizkušnjo šoferjev pa se sestane ob pol 9 zjutraj. Interesenti se vabijo, da se čimprej prijavijo za izpit.

© Nezgode in nesreče. Žužek Anton, 34 letni tizar je v četrtek, 3. t. m. med delom padel iz strehe in zadobil notranje poškodbe. — Polensek Franciška, 67-letna posestnica pa Frankolovem pri Celju je padla v četrtek, 3. t. m. po stopnicah in si zlomila levo roko in težko poškodovala po obrazu. — Oba se nahajata v javni bolnišnici v Celju.

© Smrtna kosa. Včeraj, 4. t. m. je umrl v javni bolnišnici 36letni delavec cinkarne Pinter Martin iz Nove cerkve pri Vojniku. — Naj v miru počiva.

Trbovlje

Zemljarina je na novo odmerjena in predpisana vsem posestnikom. Nov predpis je na vpogled vsem davkoplačevalcem na davkarji v Laškem do 7. t. m., kjer lahko vložijo svoje pritožbe proti odmeri.

© Osebnost. Na šolo v Trbovljah je nastavljen za učitelja G. D. Pahor, dosedaj je služboval na Sv. Planini.

© Dekleta bolj ukažljive kot fantje. V prvi razred meščanske šole je vetopilo nad sto novih in od teh je dve tretjini deklet, kar bi značilo, da so dekleta bolj vedeljske ali pa tudi da jim je težavneje priti do službe kot fantom, ki si prej znajo pomagati do zaslužka in samostojnosti.

Pet let nogometa v Trbovljah praznuje kot prvi klub Amater 8. septembra z otvoritvijo igrišča in ga ta dan posetijo prvi nogometaši iz Ljubljane, Ilirija in Svoboda, pa tudi domačih klubov več nastopi.

Dnevna kronika

Koledar

Sobota, 5. septembra: Lavrencij Just, škof. — Zadnji krajec ob 8.21. — Herschel napoveduje apremenljivo vreme.

Novi grobovi

† V Celju je umrl vpokojeni rudar g. Rahle iz Hrastnika.

Ostale vesti

— Za pevski koncert »Pevske zveze« dobi vsakdo po 2 vstopnici. Na vprašanja, čemu to, sporočamo, da velja ena vstopnica za koncert ob lepem vremenu na Kongresnem trgu, druga pa, kakor je označena za Union ali dramsko gledališče. Te bodo veljale mesto prvih ob slabem vremenu, ker se bo zbor v tem slučaju razdelil v dva mala in bo pol en del v Unionu, drugi ob istem času isti spored v dramskem gledališču. Naj vsakdo dobro pazi, kam bo šel, da ne bo zmešnjav, — če bo dež.

— Zbirališče za udeležence slavnostnega spreveda v nedeljo, ki pridejo z zastavami prosvetnih društev, za njihove delegate in članstvo ter narodne noše je med 9 in 10 med Jugoslovansko tiskarno in Zmajevim mostom. Na čelu te skupine koraka godba Krekovega prosv. društva z Jesenic.

— Radio Ljubljana opozarja svoje abonente na prenos kraljevskih dni v Ljubljani. Prenos bo danes zvečer ob 8: fanfara in bakljada. Jutri ob 10 odkritje spomenika Petru Osvoboditelju. Popoldne ob 16.30 bo postaja prenašala »Gorenjskega slavčika« in zvečer ob 8 Monstre koncert.

— Zastopnike, zanesljive, ki morajo postati brezpozorni člani naše zadruge, išče v vseh večjih krajih išče Gospodarska združba r. z. z. o. z., Ljubljana, Mestni trg 19-III. Uradne ure sredo in soboto ob 15-17.

— Film »V kraljestvu Zlatoroga« se bo predvajal za šolsko mladino iz dežele in za podeželsko publiko, v izredni predstavi v ponedeljek, dne 7. sept. t. l. v veliki dvorani hotela Union ob 15. S tem je omogočeno zunanjim posetnikom pravočasno doseči večerne vlake. Za šolsko mladino, v naprej

vsled svečanosti

prijavljenih skupinah, je določena izjemno znižana vstopnina od Din 4.—. Prijave se pošiljajo klubovemu tajniku g. Milanu Khamu, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8. Zunanje posetnike opozarjamo, da si pravočasno rezervirajo vstopnice.

— Pevskim zborom, ki bodo sodelovali pri koncertu dne 8. septembra, sporočamo nujno, da se bodo delili, če bo deževalo, v dva dela. K prvemu delu spadajo zbori vse Gorenjske, to je ljubljanske, kamniške, kranjske, radovljske in tržičke okrožje. Ti bodo imeli vajo in koncert v Unionu. Vsi ostali zbori se bodo zbrali k vaji v dramskem gledališču, kjer se bo vršil tudi koncert. — Znači so prišli in so zborom po naročilu pripravljeni. — Zbori, ki pridejo v Ljubljano v ponedeljek, naj gredo naravnost v pisarno v Komenškega ulici, kjer dobe vsa navodila. V torek bo poslovala pisarna pa na dvorišču št. 1. drž. realne gimnazije v Vegovi ulici; če bo pa dež, pa v obeh prostorih skupnih vaj. — Odbor.

— Ponesrečen otrok. Iz Hrastnika: V torek se je igral Stromajerjev sinček na skali. Ko je vlekel

Maribor

□ Propozicije za lahkoatletski meeting SSK Maratona. Meeting se bo vršil v nedeljo, dne 13. t. m. z začetkom ob 9 na igrišču na Livadi v Mariboru. Pravico nastopa imajo le verificirani lahkoatleti iz JLAS včlanjenih klubov s področja Dravske banovine. Tekmovalo se bo v sledečih panogah: Skok v daljavo z naloženo, suvanje krogle, skok v višino z naloženo, met kopja, skok ob palici, skok v daljavo brez naložbe, met diska in skok v višino brez naložbe. Tekmovanje v skokih velja za prvenstvo Maribora. Prvak postane, kdor doseže največje število točk v vseh disciplinah skokov. Za prve tri v tekmovalstvu za prvenstvo Maribora v skokih so razpisane nagrade v obliki lavorjevih vencev. Prijave brez prijavnine se pošiljajo na naslov: SSK Maraton, Maribor, Aleksandrova cesta 6-I. Zadnji rok za prijavo je 6. september do 12 dopoldne. Ker ni predpisane takšnišča, se teki ne bodo vršili. Tekmuje se po pravilih in pravilniku JLAS.

□ Maribor slavi rojstni dan prestolonaslednika Petra. Jutri na praznik rojstnega dneva Nj. Visočanstva prestolonaslednika Petra bo v tukajšnji stolnici ob 15 pontifikalna služba božja z zahvalno pesmijo »Tebe Boga hvalimo« in pa s pripadajočo molitvijo za prestolonaslednika. Svele maše se poleg predstavnikov oblastev udeležijo tudi zastopniki raznih kulturnih in strokovnih organizacij. Tudi bo ob tej priliki velika vojaška parada na Teznu, ki se prične ob pol devetih dopoldne.

□ Golobčke iz gnezda, golobčke v gnezdo. Golobovina je fina stvar; to vesta tudi vajenca Edmund in Fonček. IS golobčkov sta privlekla na dan iz gnezda pod državnim mostom. Vredno akrobacijskih Strohneiderjevih sposobščin! Pa je ostro in bistro oko varnostnega organa ujelo nakanu pogruntalo. V njegovem spremstvu sta morala Edi in Fonček spraviti vseh IS golobčkov v gnezdo nazaj.

Vpisovanje

v enoletni trgovski tečaj Slovenskega trgovskega društva v Mariboru je dnevno od 10-11 Trgovskega trga 1 (Državna trgovska akademija). Sprejemajo se tudi pisne prijave. Zahtevajte brezplačno prospekte od ravatelja tečaja.

□ Pod avto je prišel 49 letni posestnik Alojzij Marčič iz Račega; ko je šel skozi vas, je prišel za njegovim hrbtom avto, ki ga je vrgel na tla, pri čemer je zadobil znatne poškodbe na desni roki. Ponesrečenega Marčiča so prepeljali v mariborsko splošno bolnišnico.

□ Vrnitev otrok s Počitniškega doma na Pohorju. Tretja skupina otrok Počitniškega doma kraljice Marije pri Sv. Martinu na Pohorju se bo vrnila v sredo, 9. t. m. z osebnim vlakom ob pol dvanajsti uri dopoldne na glavni kolodvor. Stari naj otroke tu pričakujejo. Priljaga se bo dobila istega dne popoldne v zdravstvenem domu, Korošičeva ulica št. 3.

□ Dohodki carinarne v avgustu. Mariborska carinarica izkazuje v mesecu avgustu celokupnih dohodkov Din 8.567.351 50 par. Uvozna carina je vrgla 8.546.297 Din 50 par in izvozna 21.054 Din.

□ Iz gledališča. Koncert orkestra kraljeve garde iz Belgrada bo početkom oktobra. Dirigent

za srebro, se je skala odlomila in deček je padel globoko na trdar tla. Močno se je poškodoval na glavi in na očesu. Dečka so oddali v bolnišnico.

— Opozarjamo občinstvo, zlasti dame, da obiščejo razstavo kluba likovnih umetnic Jugoslavije v Ljubljani.

— Na glasbeni šoli v Kranju bo vpisovanje gojencev dne 9. septembra t. l. od 10.—12. dopoldne. Pouk se prične dne 16. septembra.

— Gostilničarsko-gospodinjski tečaj. Zveza gostilničarskih zadrug je priredila v Mariboru že dva gostilničarsko-gospodinjstva tečaja z najlepšimi uspehi, kar pričajo številna zahvalna pisma staršev bivših gojenc. Ponovno pozivamo naše hotelirje in gostilničarje na priliko, katero jim Zveza audi, da se njih hčerke izobrazijo, odnosno izpopolnijo v vodstvu gostilničarskih obratov v treljem gostilničarsko-gospodinjstvem tečaju, za katerega se vrši vpisovanje do 10. septembra 1931. Gojenke so preskrbljene z vsem v infirmitu pod najstrožjim strokovnim nadzorstvom. Vsa pojasnila daje Zveza gostilničarskih zadrug v Mariboru.

— Vlak, ki odpelje v nedeljo 6. septembra ob 22.30 na Gorenjsko, vozi samo do Jesenice.

— Razglednice spomenika Kralja Petra I. so na razpolago cenji. Trgovcem in trafikantom od 7. t. m. dalje v trgovini M. Tičar, Selenburgova ulica št. 1 in Sv. Petra cesta št. 26.

— Vsem podružnicam SPD. Osrednji odbor Slovenskega planinskega društva naznanja, da je po odredbi odbora za postavitev spomenika kralju Petru I. Osvoboditelju v Ljubljani izvršeno Slovensko planinsko društvo v slavnostnem sprevodu v skupino »Sportna in planinska društva«. Ta skupina bo imela svojo napisano tablo. Njeno zbirališče bo ob pol 10 pred Jugoslovansko tiskarno. Kdor se torej udeleži spreveda kot član planinskega društva, ali kot predstavnik podružnice, naj pride pravočasno na navedeno mesto.

— Trgovci izvolite obiskati paviljon »E« 530. Veletrgujeja Jugofarmacije d. d. na Ljubljanskem velesejmu, kjer ugodno kupite Diana francosko žganje — Khasanu in dr. Marisson parfumerij. — Vodstvo javne bolnišnice v Brežicah razglasa, da v bodoče ne bo več sprejemalo poročne v bolniški stalež, razen v najnujnejših slučajih, kjer je potrebna operacija. To pa iz razloga, ker bolnica nima urejenega poročniškega oddelka.

— Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljivo perilo v najlepšo izdelavo.

— Dr. Jamar Tone zopet ordinira.

— Zobni atelje V. Kriseh, Rožna dolina, do preklica ne sprejema.

z novim sporedom

— Pri težkočah v želodcu in črevih, pomanjkanju slasti, lenivem odvajanju, napenjanju, gorečici, pehanju, tesnobi, bolečinah v čelu, nagnjenju k bljuvanju povzroči 1 do 2 čaši naravne »Franz-Josef« grenčice temeljito čiščenje prebavil. Izjave bolnišnic dokazujejo, da »Franz-Josef« vodo radi jemlje celo težko bolni, in da se dosežejo z njo veliki uspehi. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

orkestra je znani višji kapelnik Pokorny. Orkester šteje 80 glasnikov.

□ K motociklističnim dirkam jutri in na Maribor. Pravico nastopa imajo le verificirani lahkoatleti iz JLAS včlanjenih klubov s področja Dravske banovine. Tekmovalo se bo v sledečih panogah: Skok v daljavo z naloženo, suvanje krogle, skok v višino z naloženo, met kopja, skok ob palici, skok v daljavo brez naložbe, met diska in skok v višino brez naložbe. Tekmovanje v skokih velja za prvenstvo Maribora. Prvak postane, kdor doseže največje število točk v vseh disciplinah skokov. Za prve tri v tekmovalstvu za prvenstvo Maribora v skokih so razpisane nagrade v obliki lavorjevih vencev. Prijave brez prijavnine se pošiljajo na naslov: SSK Maraton, Maribor, Aleksandrova cesta 6-I. Zadnji rok za prijavo je 6. september do 12 dopoldne. Ker ni predpisane takšnišča, se teki ne bodo vršili. Tekmuje se po pravilih in pravilniku JLAS.

□ V naši podružnici na Aleksandrovi cesti št. 6 (Prosvetna knjižnica) lahko opravite vse posle, ki spadajo v delokrog uprave. Uradne ure vsak dan od 8 do 12 in od 15 do 18.

□ Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden Minašnikova lekarna pri Orlu na Glavnem trgu. □ Izobraževalno društvo v Krčevini ima jutri ob 16 sestanek s poučnim predavanjem.

□ Poročili so se: Karol Keschler, kovinar, Studenci, in Kristina Jodl, tovarniška delavka, Studenci. — Josip Kurens, občinski delavec, in Marija Taušek, zasebnica. Bog daj srečo!

□ SSK Maraton. Plavalna sekcija. Odslej vsak dan ob lepem vremenu od 14 dalje trening na Mariborskem otoku.

□ Dela na novi Radvanjski cesti naglo napredujejo. Cestišče je že nasipano in sedaj je stopil v akcijo tudi že parni valjar, ki utrjuje nasip. Ko bo novi del ceste, ki vodi med ličnimi vilami, izgotovljen, bodo sedanjo cesto ob zidu vojašnice kralja Petra opustili.

□ Hotel Halbuidt v Mariboru v sredini mesta, zbirališče vseh slojev. Ob nedeljah jutranji in večerni koncert. Lepe, zračne sobe za tuje.

□ Gremij trgovcev obvešča svoje člane, da smejo biti po naredbi o delovnem času in sklepu gremijalnega občnega zbora trgovine na praznik 8. t. m. v Mariboru popoldne odprte.

□ Otvoritev avtobusne proge Maribor—Rače—Ptuj. Dne 9. septembra otvori mestno avtobusno podjetje progo Maribor—Rače—Ptuj, o čemer smo že svojčas poročali. Avtobus bo odhajal dvakrat dnevno z glavnega kolodvora ob 7 in 15, z Glavnega trga pa ob 7.10 in 15.10; prihod v Ptuj ob 8.20 in 16.30. Iz Ptuja odhod ob 12.30 in 17.15 s prihodom v Maribor 13.55 oziroma 18.57. Cena 1 Din za kilometer. Za vožnje tja in nazaj pri preko 20 km prevoženih 20% popusta. Za 10 voženj bo 10% popusta, 20 voženj 50% popusta, za 30, 40 in 50 voženj 30, 40 oziroma 50% popusta. Izdaje se bodo v to svrhu posebne legitimacije, ki so neprenosljive.

Cerkveni vestnik

Meščanska Mar. kongregacija za moše pri sv. Joželu ima v nedeljo, dne 6. t. m., ob 17 zjutraj sv. maša in skupno sv. obhajilo.

Slovesnosti na Rakovniku. V proslavo obletnice posvečenja svetišča Marije Pomočnice bo danes, soboto zvečer ob 1/6 pri lurski volitni akademiji na čast Materi božji. Po akademiji procesija z lučkami in z Najsvetejšim. Jutri, v nedeljo, se prično sv. maše že ob 4 zjutraj. Ob 7 bo prevz. knezoškof dr. Gregor Rožman daroval sv. mašo, med katero bo posvetil v mašnika salezijana sv. g. Janko Grziničič. ob 1/9 govori in slovesna sv. maša; nato »hod sotrudništva. Popoldanska služba božja bo ob 1/4.

Pridobivajte novih naročnikov!

Dr. Barany v Ljubljani

Skoraj edina tema razgovorov sportnikov in tudi nesportnikov je bila včeraj, ki smo jo objavili včeraj, da nastopi najboljši plavalec Evrope dr. Barany v Ljubljani. Dr. Baranya poznajo skoraj vsi, ki se količikar zanimajo za važnejše dogodke po širnem svetu. Videti, kako plava najboljši plavalec Evrope, ni mogoče vsak dan. Na potu domov bo dr. Barany stal v nedeljo na Sušaku, v torej pa v Ljubljani. Fenomenalni plavalec je v Parizu premagal celo svetovno čudo Tarisa, in si priboril evropsko prvenstvo na 100 in 400 m. Kakor doznajemo, pride na Sušak kakor tudi v Ljubljano večje število prijateljev plavalnega sporta samo zato, da vidijo dr. Baranya.

Ilirija, ki priredi s pomočjo plavalne zveze nastop dr. Baranya in njegovih tovarišev, se mrzloti pripravljati, da dostojno sprejme goste, kakor tudi številne gledalce. Postavljena bo najbrže tribuna, da bo vsem mogoče videti enega najboljših plavalcev sveta. Zatorej naj nihče ne zamudi te redke prilike, katera se najbrže Ljubljancem ne bo več nudila. Tudi vstopnina bo vkljub ogromnim stroškom zelo majhna.

Proslava otvoritve igrišča ZSK Hermesa

Danes in jutri bo šiška pozorišče tako rekoč arena revije najboljših naših sportnikov. Obenem bo to zgodovina za razvoj Hermesa, pa tudi za šiško jako pomembna dneva, ko bo v njenem srečju otvorjen ponosni sportni dom, zbirališče sportnikov in šola za bodočo elito nogometašev.

Nele samo Hermes, ampak vsa sportna Ljubljana in Slovenija pozdravlja ta čin Hermesa, s katerim je dokazal, kaj zmorejo pridne roke in res idealna ljubezen do zdrave sportne ideje. Igrišče, ki ga je Hermes pričel graditi pred dvema letoma in ga končno dogradil, leži v sru šiške v odcpeu med gorenjsko in kamniško prugo. Igrišče meri skupno okrog 22.000 kvadratnih metrov; samo nogometni prostor meri 110×70 m, ter je eno največjih v Sloveniji. Skupno se je postavilo 650 m ograje. V to so porabili 31 kub. metrov desk in 9 kub. metrov tramov, skupaj torej 40 kub. metrov lesa. Iz tega se vidi, koliko ogromnega dela in truda so žrtvovali vrli Hermežani, da so dosegli svoj vzvišeni cilj.

Dolžnost vseh sportnikov in vse sportne javnosti pa je sedaj, da se v čim večjem številu udeležijo proslave, ki bo obenem velika propaganda za sport v šiški, obenem pa dokaže s tem, da so naši vrli Hermežani vredni zaupanja vse sportne javnosti.

Program turnirja je sledeči:

Program se je spremenil v toliko, da se turnir igra vsaka tekma po 2×35 minut in ne 2×30 minut, kakor prvotno določeno.

Ker se je SSK Maribor v zadnjem momentu odtegnil sodelovanju v turnirju, se je Hermesu posrečilo pridobiti za turnir SK Rapid iz Maribora in ASK Primorje. Istotako se je iz tehničnih razlogov spremenil red turnirja, tako da se igra po točkah in sicer je razpored sledeči:

v ponedeljek zvečer

Sobota, dne 5. t. m., t. j. danes:

I. par ob 15: Hermes: Grafika; II. par ob 16.15: Primorje: Rapid in III. par ob 17.30: Ilirija: ZAK Subotica.

Drugi, t. j. nedelja, dne 6. t. m.:

I. par ob 15: Grafika: Rapid Maribor; II. par ob 16.15: Ilirija: Hermes in II. par ob 17.30: ASK Primorje: ZAK Subotica.

Vsaka tekma traja 2×35 minut. Zmagovalec je klub, ki doseže največ točk, odnosno pri enakem številu točk najboljšo gol diferenco. Če pa je tudi ta enaka, odloči vrstni red žreb, ki se izvede po odigranem turnirju. V predtekmi v nedeljo 6. t. m. nastopi rez. Hermesa: SK Korotan ob 14. Tekme se odigrajo ob vsakem vremenu. Predprodaja vstopnic je v trafiki Dunajska c. 12 in v trgovini Gorec.

Tudi tenis tekme

Jutri dopoldne in popoldne se vrši na teniških igriščih Ilirije pod Čekinovim gradom mednarodni turnir. Proti domačim igralcem nastopi Beljaški sportni klub. Prireditelj se prične dopoldne ob 8 in traja do 10., popoldne pa ob 3.

Sportni dan v Novem mestu je preložen na torek 8. t. m. z istim programom.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sobota: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Cas, plošče. — 18.00 Pred. opere »Meistersinger« z Dunaja. — 19.45 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu — poročja jugosl. prvak in velemojster dr. Milan Vidmar v slovenskem, nemškem in francoskem jeziku. — 20.00 Fanfara (prenos). — 20.30 Pren. slavnostne bakljade združenih pevskih zborov. — 21.30 Operetni večer: Pojeta gđ. Dragica Sok in g. Mirko Jelačin s spremljevanjem salonskega kvinteta. — Vmes časovna napoved in poročila.

Nedelja, 6. septembra: 9.30 Prenos cerkvene glasbe — 10.00 Versko predavanje. — 10.30 Prenos odkritja spomenika kralju Petru I. — 11.00 Salonski kvintet. — 12.00 Cas, dnevne vesti, plošče. — 14.30 Koncert godbe Krekovega prosv. društva z Jesenic. — 16.30 Prenos opere »Gorenjski slavček« izpred hotela Tivoli. — 19.45 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu, poročja jugoslav. prvak dr. Milan Vidmar v slovenskem, nemškem in francoskem jeziku. — 20.00 Monstre koncert »Sloge« in »Drave« (100 godcev na pihala), prenos s Kongresnega trga. — 21.00 Salonski kvintet. Vmes časovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Nedelja, 6

Sport, sportna politika in zdravje

Posledice pretiravanja - Duhu prvenstvo

O sportu, ki zavzema tolik delež v javnem življenju doma in po svetu, je potrebna trezna sodba in jasni pojmi. Oboje najdemo v članku zdravnika dr. Julija Barona pod gornjim naslovom v mesečniku »Auslese«. Doktor Baron piše:

Človeški organizem se obrabi, če ga prekomerno izrabljamo. Primer s strojem ni popolnoma točen, ker more stroj po natančni uravnavi eno ter isto delo vedno enako opravljati, dočim so podvrženi organi človeškega

uspehov. Pri tem igra tako imenovani slog veliko vlogo in more navaditi osrednji živčni sestav na sistematične impulze, to se pravi okrepiti voljo. Sem spada tudi tako imenovani »second wind«. Ob popolni izčrpanosti se mogočno uveljavi volja in sili sportnika do vztrajanja, do skoraj nadčloveškega napora, pri čemer premaga telo vsako utrujenost. To je »second wind«. Tak sportnik morda nazadnje sportno igro dobi, toda potem nastopi naravnost smrtno nevarna utrujenost, popoln polom, katerega posledice se še dolgo čutijo, a mišice so dolgo nesposobne za training in tekme.

Vsak naj si izbere le sport, ki je najbolj primeren njegovemu telesnemu ustroju in naj se varuje pretiravanj. Utrujenost naj bo opomin, ki se ne sme prezreti.

Kar se tiče posameznih sportov, je telovadba, kakor se izvaja v šoli, enostranska, nelepa in v zaprtih prostorih tudi nezdrava. Sem spada tudi sabljanje. Tudi nekatere atletične vežbe so proti dobremu okusu in zdravju škodljive, kakor n. pr. boksanje, najsi je še tako v modi. Sprejemljivejša bi bila še rokoborba, posebno pri lahki teži. Nezmislno je hoteli doseči razvoj mišic z dviganjem teže. Plavanje in veslanje sta zelo zdrava, če se izvaja zmerno, enako smučanje. Med sportnimi igrami so za skladen razvoj celega telesa — če se ne pretirava seveda — zelo primerne nogomet, tennis in golf. Tudi pešačenje je zelo zdravo.

Sportne prireditve pritezajo na tisoče gledalcev, ki jim ni za sport sam, marveč za

Dr. Barany, najboljši evropski plavač, ki nastopi 8. t. m. v Ljubljani.

telesa pri telesnem delu čisto posebnim izpremembam. Mišice postanejo debelejšje, innervacija hitrejša. Pri sportu škoduje največ pretiravanje.

Ni res, da bi sistematično delo mišicevja obvarovalo človeka pred različnimi boleznimi ali sprejemljivostjo zanje. Saj vidimo, da n. pr. slavni sportniki umirajo za jetiko. Zato pa je verjetno, da se pri ljudeh, ki ne izvajajo nobenega sporta, lahko razvije kronično zaprtje in splošna debelost, ki povzročata sprejemljivost za razne bolezni. Po sportu izoblikovano telo je gotovo odpornejše; to vidimo tudi pri ženskah (porodi so pri sportnicah lažji). Navadno sportniki tudi dlje žive. Z eno besedo: sistematičen sport je za mišice ravno tako potreben kakor duševno vežbanje za možgane.

Toda pretiravanje v sportu ima dalekosežne slabe posledice. Posebno radi nastopijo simptomi, ki jih opazujemo pri naravnem staranju; skrita majhna vnetja ali njihov začetek postanejo po sportnem pretiravanju akutna. Nad 20 odstotkov udeležencev na olimpijskih tekmah je težje ali lažje obolelo v raznih členkih; včasih je bila potrebna tudi operacija. Če so mišice preutrujene, nastopi tako imenovana mišična mrzlica, ki nastane najbrže zaradi neznatnih krvavitev v mišičnem tkivu. Te krvavitve sčasoma navadno same ob sebi izginejo, mnogokrat pa zapuste hude bolečine.

Tudi na srcu povzročajo sportna pretiravanja izpremembe, ki jih drugače opazujemo na starajočih se ljudeh. Celo ledvice, živci in žile se zaradi pretiravanj znatno izpremenijo (n. pr. poapnuje). Pa tudi akutne škode utegnejo nastati: mišice in kite se raztrgajo, zlomijo kosti, srce more otrpniti in nastopiti smrt. Latentne, speče bolezni, posebno jetika, utegnejo postati nagle. Celo živčno delo možgan in vodilnih periferičnih, obkrajnih živcev utegne izgubiti svojo neposrednost in zakonitost; dihalne mišice začno delovati površno in dovajajo zato možganom manj krvi in s tem manj kisika. Tako nastopi zelo velikokrat omedlevica, včasih pa celo smrt.

Človek pa more svoje sportno udejstvovanje uravnati in se izogniti vsem tem nevarnostim. Predvsem se moremo s sistematičnim, biološko pravilnim trainingom — vežbanjem usposobiti, da pri sportu kar najbolj gospodarsko uporabljamo svoje telesne sile. Neverjetno je, s kako majhnim naporom dosega spreten teniški ali golfski igralec vrhunec

Sir Hubert Wilkins v radio-celici na »Nautilus« pred odhodom v polarne vode. — Lahko si je misliti, da prebije Wilkins tudi sedaj največ časa v tej celici, prizadevajoč se za zvezo s svetom.

Novi vatikanski novci s papežev podobo. Prva izdaja novcev v novi Vatikanski državi je zaradi velikega popraševanja širom sveta zelo hitro pošla; pravkar je izšla druga izdaja ki nosi podobo Pija XI. Načrt je napravil kipar Mistruzzi.

Msgr. dr. Nolens umrl

Smrt voditelja holandskih katoličanov

V Haagu je umrl te dni msgr. dr. Nolens, star 71 let. Pokojnik je bil voditelj nemškemu Centrumu sorodne Rimsko-katoliško državne stranke. Bil je član državnega sveta in načelnik katoliške parlamentarne frakcije. Sploh je bil dr. Nolens ena najvplivnejših osebnosti v holandskem političnem življenju. Sodeloval je ponovno v Društvu narodov, kjer je stalno zastopal Holandsko na mednarodni delovni konferenci, kateri je l. 1926 tudi predsedoval.

Willem Hubert Nolens je bil rojen 7. septembra 1866 v Venlu. V Utrechtu in na semenišču v Roermondu je studiral bogoslovje ter bil l. 1887 posvečen v mašnika. Nato se je lotil še prava in l. 1890 promoviral za doktorja prava in državnih ved. Za to priliko je spisal disertacijo »Pravni nauk sv. Tomaža Akvinskega«. L. 1905 je postal profesor socialnih ved na univerzi v Amsterdamu.

Politično je deloval Nolens od l. 1896, ko je bil takrat v Venlu prvič izvoljen v drugo zbornico, kjer je kmalu prevzel vodstvo v Rim. kat. državni stranki. Avgusta l. 1918 so mu ponudili, naj sestavi vladno, kar je pa odklonil. Pač pa je bil od l. 1925 v raznih vladah minister brez portfelja.

Za cerkvene zasluge ga je sv. oče l. 1912 imenoval za svojega hišnega prelata in šez štiri leta nato za apostolskega protonotarja. Ob Nolenovi mašniški 40letnici l. 1927 ga je slavila za njegove zasluge vsa dežela. Ministrski predsednik de Geer je tedaj označil No-

lensov vpliv na holandsko notranjo politiko z besedami, da je stala ta politika zadnjih 20 let v znamenju »Nolens volens«. Nolens je užival velik ugled tudi v inozemskem katoliškem svetu.

Nova oceanska orjaka

VSouthamptonu dovršujejo ogromno letalo, s katerim bodo poizkusili polet čez južni Atlantik. Za taisto pot so zgradili v Bridgeportu v Ameriki orjaško letalo, ki se more meriti z nemškim orjakom »Do X«.

Napad na Sven Hedinovo ekspedicijo

Sven Hedin, ki se mudi sedaj v Stockholmu, od koder vodi vse potrebno za svoje ekspedicije v Vzhodni Aziji, je prejel brzoglavno sporočilo, da so njegovo ekspedicijo na planjavi Sukov napadli banditi in jo popolnoma opleni. Pobrli so ji živila in druge potrebščine ter tudi vse stroje in dragocene aparate. Sven Hedin se je takoj obrnil na švedsko vladno, da posreduje pri kitajski, sam pa namerava čim brže odpotovati v Kino.

Zdravnik: »Sreča, da ste prišli, bil je zadnji čas.«
Bolnik: »Rad verjamem, gospod doktor, v teh časih vsak potrebuje denar.«

Povodenj v Hankovu; po cestah delajo nasipe z vrečami peska.

Mednarodni šahovski turnir na Bledu

	Kostič	Stoltz	Tartakower	Astaloš	Vidmar	Colle	Niemcovič	Pirc	Flohr	Bogoljubov	Kashdan	Maroczy	Aljehin	Spielmann	Stanje po 9. kolu
Kostič	1/2	1/2	1	0	0	1/2	1	?						1/2	4 (1)
Stoltz	1/2	1	0	1/2	0	1	1	1					0	1/2	4 1/2
Tartakower	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1	1/2					1/2	0	1/2	4
Astaloš	0	1	1/2	1/2	1	1					1/2	1/2	1/2	0	4 1/2
Vidmar	1	1/2	1/2	1/2	1					1	1/2	1/2	0	1/2	5
Colle	1	1	0	0					1/2	0	0	1/2	0		3
Niemcovič	1/2	0	1/2				1	0	1	1/2	0	1	0		3 1/2
Pirc	0	0					1	1/2	1/2	0	1/2	1/2	0	0	2 1/2
Flohr	?					1/2	0	1/2	1	0	1	1	0	1/2	3 1/2 (1)
Bogoljubov					0	1	1/2	1	1	1	1	0	0	0	4 1/2
Kashdan				1/2	1/2	1	1	1/2	0	0	1	0		1/2	5
Maroczy			1/2	1/2	1/2	1/2	0	1/2	0	1	0				3 1/2
Aljehin		1	1	1/2	1	1	1	1	1	1					8 1/2
Spielmann	1/2	1/2	1/2	1	1/2			1	1/2	1	1/2				6

Naša vinska kriza

Ljutomer, 8. sept. 1931.

Da pokaže, v kakšni stiski je danes naš vinogradnik, je Vinarska podružnica v Ljutomeru ugotovila stroške za obdelovanje vinograda v izmeri 3 oralo v eno viničarijo. Ta proračun, ki velja za Ljutomerske gorice, je pregledal in odobril okrajni kmet. referent g. Jakob Znidarič.

Investirani kapital za vinograd omenjene mere znaša 60.000 Din.

Obresti od glavnice po 4%	2400 Din
Rez 20 delavcev po 10 Din	200 "
inoj nositi 40 delavcev po 10 Din	400 "
1. kop 60 delavcev po 15 Din	1350 "
11. kop 60 delavcev po 15 Din	900 "
Vezanje šparanov in stavljenje kolja 10 delavcev po 10 Din	100 "
Pletev 30 delavcev po 10 Din	300 "
Vez 45 delavcev po 10 Din	450 "
Škropljenje I., II., III., IV., 33 škroplarjev po 15 Din	495 "
33 nosačev po 12 Din	396 "
Zvepljanje 6 delavcev po 15 Din	90 "
III. kop 60 delavcev po 10 Din	600 "
Stavljenje kolja do trgatve 4 delavci po 10 Din	40 "
Trgači 48 delavcev po 10 Din	480 "
Prešarji 12 delavcev po 20 Din	240 "

Novodobna stanov. oprema

Paviljon »E« na velesejma je v prvi vrsti namenjen razstavi notranje opreme. Tu so razstavili predmete notranje opreme številne tvrdke. Naravno prevladuje pohištvo, zastopani pa so tudi drugi predmeti. V tem paviljonu so razstavljene preproge, tapetniški izdelki, klavirji, radijski aparati, glasbila itd.

Naravno je največji interes za naše pohištvo. Vsako leto vidimo nove in boljše izdelke in vedno imajo naši mizarji, med katerimi je najbolj številno zastopana ljubljanska okolica (St. Vid), dovolj kupcev za svoje izdelke. Tudi letos so napravili že dosti kupčij in prodali opreme za več sob. Zelo velik napredek pa izkazuje naša tapetniška obrt. Sinovi starih tapetniških mojstrov so se namreč podali v inozemstvo (Berlin, Hamburg itd.) ter se tu izsolali in sedaj pokazali, kaj so se naučili. Razstavljani so jako moderni vzorci in ta panoga obrli se je že skoraj popolnoma osamosvojila. Za to stroko dobavljajo pohištveno prevleko renomirana tvrdka »Stora« d. d. Razstavila je tudi tvrdka Kristal, ki ima v Ljubljani svojo podružnico in že lepo število odjemalcev. Nadalje omenjamo, da so v tem paviljonu razstavljene tudi peči. Popolnoma smo se tudi osamosvojili v produkciji rolojev, ki jih izdeluje ljubljanska tvrdka Bernik: žaluzije, platnene tapete in drevenčke za žaluzije. Končno so razstavljani tudi še furnirji.

Obisk velesejma

Tudi včeraj je bil obisk jesenske razstave znan, čeprav je popoldne deževno vreme oviralo obiskovalce, ki so se bolj držali pod streho. Bilo je tudi znatno število šol, posebno iz Ljubljane in okolice. Danes v soboto bo gotovo obisk večji. V nedeljo pa bo obisk gotovo rekorden, saj so se pričeli v Ljubljani slavnostni dnevi. Uprava velesejma je ukrenila že vse potrebno, da bodo obiskovalci prišli v najkrajšem času na sejmski prostor in postrebela za red.

Stanje Narodne banke

Pravkar objavljeni izkaz Narodne banke za 31. avgust kaže v primeri z izkazom za 22. avgust povečanje deviznega zaklada za 11,1 milj. Din, tako, da je skupna podloga znašala 2.154,4 milj. Din. Prav tako so narasle druge devize za 84 milj. Din, kar je najbrž v zvezi s povečanjem obveznosti banke z rokom za 148,7 milj. na 703,1 milj. Menični portfelj banke se je zmanjšal za 8,8 milj. Din, izredno pa je narasel lombard, ki znaša 234,6 (198,6) milj. Din. Nadalje so se ta teden povečali predjudni državi za 70 na 470 milj. Din. Zaradi tega je obtok bankovcev narasel za 108,4 na 4.983,3 milj. Din. Istočasno so se takoj plačljive obveznosti banke zaradi zmanjšanja državnih terjatev ter žiro računov kljub povečanju raznih računov, zmanjšale za 61,6 na 647 milj. Din. Skupno je znašal obtok s takoj plačljivimi obveznostmi 5.634 (5.588,7) milj. Din. Skupno kritje se je zmanjšalo od 38,84 na 38,26, samo kritje v zlatu pa od 27,63 na 27,43 milj. Din.

Industrijski odsek Zbornice

Dne 4. septembra je zboroval pod predsedstvom svojega načelnika g. Dragot. Hribarja zbornični industrijski odsek. Na seji je podal zbornični

Hlevski gnoj na 1 oral 30 kub. m z vož.

njo vred po 100 Din	3000 "
Kolje 1500 kom. po 1 Din	1500 "
Galica 150 kg po 7 Din	1050 "
Zveplo 50 kg po 4,50 Din	225 "
Rafija 10 kg po 20 Din	200 "
Apno 100 kg po 0,42 Din	42 "
Razne vožnje	150 "
Obraba inventarja	600 "
Davek z dokladami	400 "
Vzdrževanje poslopja	600 "
Zavarovalnina	120 "
Nadzorstvo odn. oskrbovanje vinograda	2400 "
Obnova v letu 30 let 60.000 Din, letno	2000 "
Skupaj	20.728 Din

Na treh oralih vinograda pridelamo 30 hl mošta; ali 3000 litrov, torej bi morali prodati mošt najmanj po 7 Din, ako bi hoteli imeti povrnjene vsaj izdatke, dočim o kakem dobičku ni govora.

Iz gori navedenega proračuna je razvidno v kako skrajno obupnem položaju se nahajajo naši vinogradniki. Nujno potrebne so zato vse mere, da se trošarina na vino odpravi ali vsaj zniža — znati bi smela z dokladami vred ne več ko 60 par od litra. Vinogradniki apelirajo na javnost, da jih podpre v njihovi borbi za obstanek gospodarske panoge, ki daje zaslužka tisočim rodbinam naše banovine, ki ob propadu vinarstva ostale brez kruha.

generalni tajnik g. Ivan Mohorič poročilo o zborničnem delovanju, o trgovinski pogodbi z Avstrijo in pripravah za pogajanja z Nemčijo in Italijo ter o predlogih industrije za izvozniki kongres. Nadalje je poročal zbornični konzulent g. Fran Zagor o položaju mlinske industrije z ozirom na novi žitni režim in o aktualnih davčnih vprašanjih, posebno o skupnem davku. Poročila je vzel odsek po debatah, katere so se udeleževali vsi člani odseka, na znanje in odobrili stajališče predloge. Končno se je odsek obširno bavil s težkočami v kreditnih vprašanjih za našo industrijo s posebnim ozirom na kredite Narodne banke. Po izčrpani debati, v kateri so govorili gg. Avsenek, Florjančič, Krejčič, ing. Remec, je odsek sprejel predlog načelnika g. D. Hribarja, da se izvede še pismena anketa in nabrani material porabi za spomenico, katero naj se o tem vprašanju čimprej predloži na merodajna mesta.

Statistika konkurzov za september. Iz podatkov Društva industrijecev in veletrgovcev v Ljubljani je bilo v septembru 1931 razglašanih v vsej državi 33 konkurzov in 44 prisilnih poravnjav izven konkurza. V istem mesecu lani je bilo razglašanih 29 konkurzov in 10 poravnjav. V dravski banovini je bilo razglašanih 8 konkurzov in 3 poravnjave. Odpravljeni pa so bili 4 konkurzi in 5 poravnjav.

Na 5. redni glavni skupščini Zveze jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani dne 29. julija 1931 izvoljeni upravni odbor se je na svoji seji dne 1. m. takole konstituiral: Predsednik Petnar Fran, višji knjigovodja Mestne hranilnice ljubljanske, podpredsednik dr. Božič Mirko, ravnatelj Hranilnice dravske banovine v Ljubljani, tajnik dr. Černe Fran, ravnatelj Mestne hranilnice ljubljanske, blagajnik Valenčič Ivan, tajnik Mestne hranilnice v Kranju. Odborniki: Dr. Dermastia Josip, predsednik ravnateljstva Hranilnice kmetičkih občin v Ljubljani, Kline Ignacij, ravnatelj Mestne hranilnice v Novem mestu, Kocmut Drago, ravnatelj Mestne hranilnice v Mariboru, Korošec Mihael, ravnatelj Mestne hranilnice v Celju in Verbič Josip, ravnatelj Občinske hranilnice na Vrhniki.

Borza

Ljubljana, 4. septembra.

Denar

Ljubljana, Amsterdam 2279,78—2286,62, Bruselj 788,27—790,63, Curih 1102,95—1106,25, Dunaj 795,43—797,83, London 274,99—275,81, Newyork 5647,09—5664,09, Pariz 231,91—232,57, Praga 167,64 do 168,14, Trst 296,02—296,92.

Zagreb, Amsterdam 2279,71—2286,55, Dunaj 796,43—798,83, Bruselj 789,27—791,63, Newyork kabel 5658,89—5675,09, ček 5647,09—5664,09, London 275,19—276,01, Milan 296,02—296,92, Pariz 222,02—222,68, Praga 167,64—168,14, Curih 1102,95 do 1106,25.

Curih, Belgrad 9,06, Pariz 20,12, London 24,9325, Newyork 513, Bruselj 71,47, Milan 26,82, Madrid 45,90, Amsterdam 206,725, Berlin 121,35, Dunaj 72,10, Stockholm 137,25, Oslo 137,125, Kopenhagen 137,20, Sofija 3,715, Praga 15,20, Varšava 57,50, Atene 6,65, Carigrad 2,435, Bukarešta 3,0575, Hel-singfors 12,90.

Dunaj. Dinar notira (deviza) 12.5525.

Vrednostni papirji

Po večernejši čvrstejši tendenci so danes drž. papirji ponovno popustili. Voja škoda je v Zagrebu nazadovala bolj kot v Belgradu in je izkazovala znaten promet. Tudi dolarski papirji so bili slabšeji, kakor tudi ostali državni papirji.

Ljubljana, 7% Bler. pos. 79 bl., 7% Bler. pos. 69 bl., Celjska pos. 150 d., Lj. kred. 120 d., Prastidiona 950 d., Kred. zavod 195 d., Vevče 120 d., Slavbna 40 d., Ruše 125 d.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 72—73 (72), agrarji 42 bl., vojna škoda ar. 323—325 (332, 330, 331, 329, 326), kasa 323—325 (334, 332, 328, 326, 326, 327), 12. 332—334 (332), 8% Bler. pos. 76—78 (78), 7% Bler. pos. 68 bl., 7% pos. DHB 67 den., 6% begl. obv. 50—50,50. — Bančne delnice: Hrvat-ska 50 d., Poljo 53,50—54, Kreditna 121—126, Uni-on 150—155, Jugo 67—68, Lj. kred. 120 d., Medju-narodna 68 d., Narodna 5400 d., Obrtna 35 d., Prastidiona 957,50—965, Srbska 190—191. — Indu-strijske delnice: Danica 65—70, Drava 210 d., Se-čerana Osjek 211—212, Vevče 120—122, Isis 41 bl., Ragusea 300 bl., Jad. plov. 460—470, Trboveljska 213—215.

Belgrad. Narodna banka 5500 bl., 7% inv. pos. 72 bl., agrarji 41—43,50 (10.000), vojna škoda 331 do 333 (900 kom.), 9. 334,50—336 (500 kom.), 12. 343,50—344 (600 kom.), 7% Bler. pos. 70 bl., 7% pos. DHB 69—69,50 (2000 dol.).

Dunaj. Don. sav. jad. dr., Wiener Bankverein 14, Escomptes. 149,50, Jugo 105, Mundus 69,50, Alpine 11,55, Trboveljska 26,75.

Žitni trg

Budimpešta. Tendence: Pšenica. Promet: sred-nji. Pšenica: dec. 9,54—9,61, zaklj. 9,62—9,64; ma-ree 10,78—10,90, zaklj. 10,88—10,89. Rž: dec. 9,75—9,90, zaklj. 10,10—10,15; marec 10,95—11,02, zaklj. 11,10—11,15. Koruza: maj 11,85—12, zaklj. 11,98—12,02.

Hmelj

IX. poročilo Hmeljarskega društva za Slove-nijo. Zalec v Savinjski dolini, dne 3. septembra 1931. Zivahno nakupovanje po cenah od 8 do 11 Din za kg. 50% letine prodanih. — Društveni odbor.

Nürnberg, 4. sept. tg. Danes je bilo pripelja-nih na trg 700 bal. Razpoloženje je bilo skrajno mirno in se je prodalo samo 10 bal, in sicer samo prvovrstni hallertauski hmelj po 60 mark. Za tuji hmelj ni bilo nobene kupčije.

CENE POLJSKIH PRIDELKOV.

Na spodnjem ptujskem polju so bile ta teden sledeče cene:

Beli krompir: Povpraševanje prav živahno. Pretekli teden je bila nakupna cena 60, te dni se plačuje po 65—70. Producersi se drže rezervirano, ker pričakujejo nadaljni porast.

Rosa krompir: Malo zanimanja. Nakupna ce-na 60—70 Din.

Cebula: Pridelak zelo pišel, nakupna cena je čez noč poskočila od 100 na 150 Din in se tudi po tej ceni težko dobi.

Zelje zgodnje: Malo povpraševanja, malo bla-ga, nakupna cena 75—80 Din.

Fizol: Nakupna cena za koks kakor beli fižol 400 Din.

Jabolka: Dosti blaga, malo kupeev. Cena 90 do 100 Din, renete 150 Din.

Jabolka za prežo: Nakupna cena 50—60 Din, kupeev ni.

Najfinejše in splošno mizarstvo

izdeluje po naročilu

Ivan Safarčič

mizarski sodnijsko za-priseženi izvedence in cenilec

Maribor, Slovenska ul. 36

Zavese, posteljna pregrinjala, perilo monograme najcenejše veže

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Štrukelj

Breda žepni robci kom Din 2.—, batist beli in barvasti robci fino vezeni kom Din 6.—.

Entel — ažur — predtisk

Specijalna delavnica za instalacijo in popravila, ter zaloga magnetov, dinamo, električnih svetilk za bicikle in avtomobile, maznike, smernike, brisače za steklo, trobil, vseh vrst svečic ter akumulatorjev. Delavnica je opremljena z najmodernejšimi Bosch-stroji in aparati, ter je pod vodstvom v tvornici izvežbanih strokovnjakov. Največja solidnost dela in zmerne cene.

»BOSCH-SERVICE« ELEKTROINDUSTRIJA, D.D.

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 13

Za vedno nas je zapustil naš iskreno ljubljani oče, gospod

Josip Sterger

višji sodni svetnik v pokoju

dne 4. septembra po kratkem, mučnem trpljenju, v 69. letu svoje starosti.

Pogreb blagopokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 6. septembra ob 16 iz kapelice mestnega pokopališča v Pobrežju.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 7. septembra ob pol 9 v frančiškanski župni cerkvi.

Maribor, dne 4. septembra 1931.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI

Brez posebnega obvestila.

Josip Lavtižar:

Bled in Briksen

Zgodovinska povest iz 17. stoletja.

Vse to je vzbudilo v Kristofu prijateljsko so-čuvstvovanje z Ribičevo hčerko, sočuvstvovanje, ki je že mejilo na pravo ljubezen. Do zdaj je govoril z njo samo enkrat, to je bilo binkoštni ponedeljek pred jezersko cerkvijo. Opravljena je bila takrat v slikoviti narodni noči, imela pečo na glavi, v roki pa bel robec, obšit s čipkami. Ko so se ljudje nekoliko razšli od službe božje, je Kristof prijazno ogovoril. Rezika je bila iznenadena, da se gospod graščak za-nima zanjo, vendar je mirno odgovarjala na njegova vprašanja. Kristofu je bilo žal, da se je deklica takrat mudila domov in zato je bil danes toliko bolj vesel, da ga je peljala čez jezero. Imel je že dalj časa nekaj pri sebi, kar bi ji dal ob ugodni priliki za spomin. To priliko je uporabil danes. Vzel je iz žepa rdečo škatljico in jo podaril Reziki. Ta je ni upala takoj sprejeti. Na Kristofovo prigovarjanje, da je nji namenjena, je vzela podarjeni spomin in se lepo zahvalila.

Ko sta priveslala do nabrežja, ji je Kristof podal roko in odšel proti gradu. Rezika pa je hitela domov ter pokazala očetu in Mini, kaj je prejela od grajškega gospoda. Mina ni mogla dolgo premagovati radovednosti. Odprla je škatljico in ugledala v njej zlat rožni venec. Rezika je vprašala, zakaj ji je dal gospod tako dragocen dar. Mina pa ji je smehljaje povedala, da zato, ker je gospoda Waidmanna pripeljala čez jezero.

8. Škof Viljem baron Welsberg potuje iz Briksna. Se tisto leto, ko je postal Welsberg škof v Briksnu na Tirolskem, je potoval na Bled, kjer je imela brik-

senška škofij aobširna posestva. Mesto Briksen leži skoro v sredini Tirolov. Razpoloženo je v precej ši-roki rodovitni dolini, obkroženi z gorami. Čeprav šteje sedanje mesto samo 6000 prebivalcev, je pa škofija veliko bolj obsežna kakor ljubljanska. V briksenški škofiji je nad 800 svetnih duhovnov in okrog 500 redovnikov. Škofijska cerkev z dvema vi-sokima zvonikoma je bila razširjena leta 1754. Briksen ima popolno nemško prebivalstvo. Kljub temu je pripadel po svetovni vojni Italiji.

V god sv. Ane 26. julija 1628 je odšel škof Wels-berg z velikim spremstvom od doma. Vsega skupaj je bilo 26 oseb, 40 konj in primerno število vozov. Pot s Tirolskega na Kranjsko je bila glede takratnih razmer, ko ljudje še niso poznali železnice, dolgo-trajna in težavna. Ako pomislimo, da se je ob času tridesetletne vojne klatilo po avstrijskih in nemških deželah ne samo veliko rokavnic, temveč tudi pristnih roparjev, moramo reči, da je bilo potovanje precej nevarno. Prav zato je vzel škof večje število dobro oboroženih spremljevalcev v seboj. Gotovo mu je marsikdo odsvetoval tako opasno pot, toda Wels-berg je moral biti zelo pogumen človek, da se ni strašil neprilik na potovanju.

Slika, ki je visela nekdanj v sobi blejskega gradu, nam ga kaže kot moža, starega nekaj nad trideset let. Visoko čelo in živahne črne oči ga izdajajo kot raz-umnega in podjetnega plemenitaša. Gosti črni lasje in kratko pristrizena brada s fino prisukanimi brkami pod nosom dovršujejo njegovo močnatost. Samo iz križca na prsih, knjige v roki in čipkaste duhovske obleke sklepamo, da imamo pred seboj kneza kato-liške cerkve.

Med njegovimi spremljevalci sta bila kanonik dr. Eder kot pooblaščenec briksenškega kapitlja in škofov tajnik Kolb. Zakaj Welsberg ni potoval samo

zato, da bi si ogledal posestva briksenške škofije v blejski okolici in se prepričal, kako gospodarijo oskrbniki s cerkvenim imetjem, temveč tudi zato, da bi poravnal spor, ki je že veliko let trajal med briksenškimi in ljubljanskimi škofi. Sporno vprašanje je bilo (kakor smo že poprej omenili) to, komu pri-padajo duhovske pravice na otoku: ali briksenškim ali ljubljanskim škofom?

Druge osebe, ki so potovale s škofom, so bile sledeče: Njegov tajnik, zdravnik, popotni maršal, dva kuharja in devetnajst hlapcev.

Vso družbo bi lahko imenoval karavano, potu-jočo v vzhodni smeri od Briksna proti razvodju med Jadranskim in Crnim morjem. Ob izviru Drave je šla pot vedno navzdol. Ti samotni dolini pravijo Pusterthal (Pusta dolina). Nekdanj je bila obljubena s Slovenci, saj imajo še danes ondotna krajevna imena slovenske korenine.

Konjem ni bilo treba več težko vleči, ker so vo-zovi sami drčali proti nižavam od Dravi. Dnevna voznja je trajala navadno osem ur. Gostiln takrat ni bilo veliko; sicer jih pa družba, dobro oskrbljena z živžem, ni potrebovala. Potrebovala je samo pre-nočišč, in ta je že dobila. En kuhar in dva hlapca so potovali vedno naprej, da je bilo ob škofovem pri-hodu vse preskrbljeno. Julijevi in avgustovi dnevi so bili dolgi, zato je ostajalo dovolj časa za počitek in zabavo. Škofovi služabniki so radi igrali s kartami, višji gospodje pa so imeli drugo bolj duhovito igr-o, ki ji pravimo šah. Pri ti igri ne odločuje sreča, temveč bistroumnost. Šah je bil že v tistih časih zelo raz-širjen. Iznašli so ga Indijci, v Evropo pa prinesli Arabci v davnih stoletjih. Dekazano je, da Grki in Rimljani šaha niso poznali. Zato ni resnično splošno mnenje, da so ga tudi v Evropi igrali že ob Kristu-sovem času.

Ljubljana knjižnica: 12. zvezek: Savinjski; 23. zvezek: Goljski; 24. zvezek: Slovenski; 25. zvezek: Poljski; 26. zvezek: Slovenski; 27. zvezek: Slovenski; 28. zvezek: Slovenski; 29. zvezek: Slovenski; 30. zvezek: Slovenski; 31. zvezek: Slovenski; 32. zvezek: Slovenski; 33. zvezek: Slovenski; 34. zvezek: Slovenski; 35. zvezek: Slovenski; 36. zvezek: Slovenski; 37. zvezek: Slovenski; 38. zvezek: Slovenski; 39. zvezek: Slovenski; 40. zvezek: Slovenski; 41. zvezek: Slovenski; 42. zvezek: Slovenski; 43. zvezek: Slovenski; 44. zvezek: Slovenski; 45. zvezek: Slovenski; 46. zvezek: Slovenski; 47. zvezek: Slovenski; 48. zvezek: Slovenski; 49. zvezek: Slovenski; 50. zvezek: Slovenski; 51. zvezek: Slovenski; 52. zvezek: Slovenski; 53. zvezek: Slovenski; 54. zvezek: Slovenski; 55. zvezek: Slovenski; 56. zvezek: Slovenski; 57. zvezek: Slovenski; 58. zvezek: Slovenski; 59. zvezek: Slovenski; 60. zvezek: Slovenski; 61. zvezek: Slovenski; 62. zvezek: Slovenski; 63. zvezek: Slovenski; 64. zvezek: Slovenski; 65. zvezek: Slovenski; 66. zvezek: Slovenski; 67. zvezek: Slovenski; 68. zvezek: Slovenski; 69. zvezek: Slovenski; 70. zvezek: Slovenski; 71. zvezek: Slovenski; 72. zvezek: Slovenski; 73. zvezek: Slovenski; 74. zvezek: Slovenski; 75. zvezek: Slovenski; 76. zvezek: Slovenski; 77. zvezek: Slovenski; 78. zvezek: Slovenski; 79. zvezek: Slovenski; 80. zvezek: Slovenski; 81. zvezek: Slovenski; 82. zvezek: Slovenski; 83. zvezek: Slovenski; 84. zvezek: Slovenski; 85. zvezek: Slovenski; 86. zvezek: Slovenski; 87. zvezek: Slovenski; 88. zvezek: Slovenski; 89. zvezek: Slovenski; 90. zvezek: Slovenski; 91. zvezek: Slovenski; 92. zvezek: Slovenski; 93. zvezek: Slovenski; 94. zvezek: Slovenski; 95. zvezek: Slovenski; 96. zvezek: Slovenski; 97. zvezek: Slovenski; 98. zvezek: Slovenski; 99. zvezek: Slovenski; 100. zvezek: Slovenski.

NOGAVICE:

Moške iz sukanca . . .	Din 9'—
" " " " " " " "	15'—
" " " " " " " "	25'—
Ženske flor Din 15'— in " "	25'—
" " " " " " " "	35'—
" " " " " " " "	49'—

Za novo sezono

Boljša postrežba!

Naša želja je, da popolnoma zadovoljimo vsakega našega odjemalca. Ne mislimo, da smo že dovršili svoje delo, ako smo prodali obutev v naši prodajalni. Želimo zadostiti vsem Vašim potrebam in ustreči vsaki Vaši želji. Prevzeti Vam hočemo skrb za Vašo obutev.

ZELIMO, DA SODELUJETE Z NAMI.

Zahtevajte obisk našega poslovođje, da pregleda Vašo obutev. POKAZAL Vam bo, katere obutve ni več moči popraviti. S tem boste izločili odvečno obutev, da Vam ne bo v napotje.

PRIPOROČIL Vam bo potrebno obutev za Vašo garderobo za vsako priliko in za vsako obleko.

IZMERIL Vam bo nogo in svetoval pri izbiri.

UREDIL bo Vaše noge v pedikuri svoje prodajnice.

Želimo boljše postreči svojim odjemalcem nego smo doslej. Ne zamudite prilike. Okoristite se z našim delom in našimi izkušnjami.

ZELIMO VAS BOLJE POSTREČI NEGO KDORKOLI V ČEVLJARSKI STROKI.

Rata

Vrsta 2672-20

Praktični čevlji za deklice, posebno za one, ki imajo daleč v šolo. Priredili smo jih iz boksa v črni ali rjavi barvi.

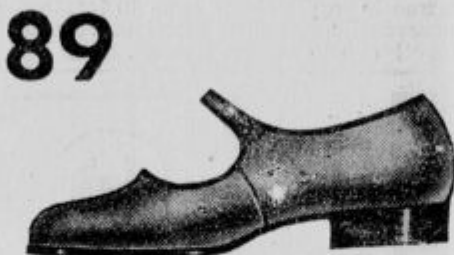
Vrsta 1937-22

Elegantni nizki čevlji za gospode. Črni ali rjavi z gumijastim podplatom. Zelo praktični za vsako priliko.

Vrsta 9637-21

Črni ali rjavi nizki čevlji za vsakdanjo nošnjo, lakasti pa za zabavo. Čevlji so zelo okusni in praktični in bote z njimi popolnoma zadovoljni.

Vrsta 2642-05

Nizki čevlji iz rjavega boksa s špango. Praktični čevlji za šolo in nedeljo. Iz laka za enako ceno.

Vrsta 3635-18

Te smo priredili za gospodinje, ki gredo na trg. So trpežni in udobni nizki čevlji z nizko peto in gumijem.

Vrsta 3672-22

Otrokom za šolo, čevlji iz boksa z usnjenim podplatom in gumijevo peto. Zelo praktična obutev. Čevlje morete nositi ne samo ob delavnih, marveč tudi ob nedeljah in praznikih.

Vrsta 9677-22

Čevlji iz črnega telečjega boksa z na okvir šivanim usnjenim podplatom. Polušpičasta oblika je za nošnjo zelo udobna in elegantna.

Vrsta 4645-79

Čevlji s polvisoko peto. Nosijo se lahko ves dan in Vam dobro služijo tudi na izletih.

POOBLASTITE NAS, DA POSKRIBIMO ZA VAŠO OBUTEV.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

V Zgornjem Kašlju
pri Gradu 6. in 7. pečene klobase in vsakovrstna druga jedila, običaj zajc in zabava. Vsake pol ure avtopromet na razpolago. Vabi Grad.

Službe iščejo

Kuharica
samostoj. gospodinja, vajena vseh del, srednje starosti, išče mesta najraje v župnišču. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.142.

Prodajalka
izurjena v mešani stroki, želi službo kjerkoli. Gre tudi za blagajničarko. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Dobra moč« 10.289.

Kuharica
varčna, čista in marljiva, želi mesta; najraje k samostojnemu boljšemu gospodu. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10.285.

Bolničar
26 let star, z dve in pol leti prakse, želi primerne službe. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Bolničar«.

Službo dade

Sedlarskega vajenca
išče po dogovoru Franc Jenko, sedlar, Medvode.

Vajenec
kotlarske obrti se takoj sprejme; dobi tudi malo plačilo. Jakob Kos, kotlar, Maribor, Glavni trg št. 4.

Išče se sluga
Nastop takoj. Kavcija se zahteva. Naslov pove iz prijaznosti uprava »Slovenca« pod št. 10.217. Sprejme se le prosilec neomadeževane preteklosti.

Pekovski vajenec
se sprejme z vso oskrbo v hiši pri L. S., Brežice št. 11.

Trgovsko vajenico
pošteno in marljivo, s primerno šolsko izobrazbo, sprejme trgovina z mešanim blagom S. J. Rozman, Št. Vid nad Ljubljano. — Hrana in stanov. v hiši. Ponudbe je staviti osebno

Denar

200.000 Din
iščem proti zastavitvi dobrega blaga in dobrih obrestim za dobo 3-6 mesecev. — Ponudbe pod zn. »Hitra odločitev« na upravo »Slovenca«.

Gospodinja
vsestransko izurjena, se išče za hotel za letovišče kot družabnica k samostojnemu gospodu. Odprto celo leto. — Le krščanske osebe, srednje starosti, z večjim deležem, naj pošljejo ponudbe pod »Fina gospodinja« št. 10.264 na upravo »Slovenca«.

Kdo mi nudi
stanovanje in nastavitve v trgovskih poslih; sem pripravljen vložiti 50.000 Din. Ponudbe pod »Soliden trgovec« št. 10.262 na upravo »Slovenca«.

Objave

Grafolog in hirosof
N. Sadluki — odpotuje! V Ljubljani ostane samo še do 15. sept. 16. sept. odpotuje v Pariz in ostane tam do 1. oktobra t. l. Poslej bo v Mariboru, Celju in Zagrebu. Sprejema vsak dan od 9-12 in 2-7. Naslov: Ljubljana, hotel »Slon«, II. nad., soba 64.

NAJBOLJŠI ŠIVALNI STROJI IN KOLESA
„ADLER“ - „Gritzner“
PLETILNI STROJI »DUBIED« LE PRI
JOS. PETELINC - LJUBLJANA
ZA VODO
Za časa velesejma paviljon „H“.
Telefon št. 2913.
Ček. račun 12.005.

Preklic
Prekličem, kar sem govorila čez Jerico Blažun, ker ni resnica, in jo prosim opuščanja. — Ani Mlakar.

Dijaki

Dijak
se sprejme na stanovanje. Naslov pove na upravo »Slovenca« pod št. 9953.

Dva dijaka
srednješolca sprejemem na stanovanje z zajtrkom. — Sv. Petra cesta 38.

Dijaka
majhnega, sprejemem na hrano in stanovanje. Gosposvetska cesta št. 2, III. nadstr., desno.

Dijaka nižješolca
sprejemem za 500 Din mesečno v vso oskrbo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.284.

Dve dijakinji
se sprejmeta kot sestanovniki z vso oskrbo, sredi mesta. Informacije se dobi: Kralja Petra trg 1-I, soba 97.

Dijaka
real. gimnazije sprejemem na stanovanje k svojemu sinu z vso oskrbo za zmerno ceno. — Naslov v upravi pod št. 10.253.

Na dobro hrano in stanovanje
sprejemem dve ali tri dijakinje v starosti od 8 do 14 let; event. tudi dijake. — Vprašati: Celje, Glavni trg 17-II.

Stanovanja

Stanovanje
suho, snažno, v centru ali bližini, išče mala družina. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10.282.

Sobo
z uporabo kuhinje do b. mirna, priprosta družina dveh oseb. Štepanja vas, Kodeljevo 87.

Sprejemem dijake
na stanovanje, eventualno tudi s hrano. V bližini obrtne šole, realke. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.231.

Stanovanje
5 sob, kopalnice, sobe za služkinjo, v vili, bo prosto 1. novembra. Natančnejša pojasnila dobite v Mariboru, Gosposka ulica 56, I. nadstr., desno.

Vnajem

Poslovni lokali
na Dunajski cesti št. 29/1 se takoj oddajo. Poizve se istotam.

Lepa skladišča
prostorna, in vinske kleti z vlečno posodo se oddajo v najem. — Poizve se: Celovška cesta 50.

Glasba

Klavir
dobro ohranjen, lep glas, zlasti primeren za društva ozir. gostilne ali šole, je na prodaj. Cena 4500 Din. Vprašati: Rimska c. 23, I. nadstr., desno.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesijonirana. Prosena št. 16 zastoni. Pišite ponil

Gosli poučuje
bivši učitelj konservatorija. Študentovska ul. 9-I.

Krojači, šivilje
in nešivilje! Nov jesenski tečaj prikojevanja se prične 16. septembra. Poučevali se bodo najmodernejši, kakor tudi enostavni kroji, po lahki praktični metodi, da se lahko vsak krojač, šivilja, tudi nešivilja tekom tečaja popolnoma priučijo. Isto se bo poučevalo najnovejše kroje za sezono 1931/1932, ki jih je prišel vodja F. Potočnik iz inozemstva. Pouk o štedenju blaga pri krojenju. Revnejšim znižano, z ugodnimi plačilnimi pogoji. Vpisovanje od 1. septembra od 8-12 in od 2-5. Pismene informacije brezplačne. Učenci dobijo oskrbo na željo v zavodu. Krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19.

Kupimo

Srečke, delnice, obligacije
kupi Uprava »Merkur«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6. II. nadstr.

Posestva

Kmečki mlin
kupim; najraje na Dolenjskem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kmečki mlin«.

Posestvo
lepo, veliko, dobre hiše, krasno zemljišče, 250.000 Din; dobro idoča gostilna s 3 orali, 135.000 Din. — Posredovalnica »Rapid«, Maribor, Gosposka ul. 28.

Pohištvo

priprosto in najmodernejše Vam audi tvrdka po izredno nizki ceni
KREGAR IN SINOVA
St. Vid nad Ljubljano — nasproti kolodvers

Kupim hišo

v kraju, kjer je meščanska šola. Cena do 100 tisoč Din, ako bi ista bila tudi za trgovino ev. gostilno ali delikateso; ako pa je hiša samo za privatno stanovanje, potem bi reflektiral samo do cene 50.000 Din. Ponudbe na upravo »Slov.« pod znač. »Poštena družina« št. 10261.

Prodamo

Prima grozdje
3-4 Din, prima jabolka 1-2 Din, prima hruške 2-3 Din za kg pošilja od 10 kg dalje POSTRŽIN, KRŠKO.

Fiat auto
tipa 514, krasna limuzina s 4 vrati, zelo udobno napredaj. Na ogled v garaži hotela Union.

Namizna jabolka
prvovrstna, za takoj ali kasneje, iz lastnih sadovnjakov — vroda noceni graščina Boštanj, pošta Boštanj.

Auto Fiat 501
vožen 48.000 km, prodam ali zamenjam za motorno kolo. Kupim fotografski aparat 9x12. — Ponudbe pod »Haplecezap« št. 10.250 na upravo »Slov.«.

Pletilni stroji
skoro novi, zelo ugodno napredaj: Walter: 8/27, 8/70, 10/60; Ideal: 14/27, 14/35, 8/22, 8/50, 12/27, 9/70; Wedermann: 8/50, 12/60; Vasant: 10/100; Jaquard: 8/80. — Ponudbe na S. Kos, Ljubljana, Zidovska ulica 5.

Plahte
po najnižjih cenah dobavlja Mirko Mlakar, Slomškova 11, Ljubljana.

Obrt

Trnovčanke — Krakovčanke!
Poslužujte se damskega frizerskega salona Cerkevna ulica 21, Trnovo.

Oves in koruzo
kupite najceneje pri tvrdk A. VOLK, LJUBLJANA Veletrgovina z fitom Resljeva cesta 24

Šolske torbice,

aktovke, nahrbtniki, gamaše, kovčke, itd. v največji izbiri in zmernih cenah nudi Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13

V komisijsko prodajo
vzamem vseh vrst pletenine. Trgovina že upeljana. Ponudbe na podružnico »Slovenca« Jesenice.

Brivnica »Zora«
Celje, Slomškov trg št. 6 se priporoča za priznano prvovrstno britje in striženje las. — Nizke cene!

Kurja očesa

vajbolše sredstvo proti urjim očesom CLAVEN je mast

obite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz vurnice in glavnega skladišča

M. HRNJAK
ekarnar — SISK
Varujte se potvorb